

Naročnina

za državo SHS:

za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40

v inozemstvu 60

SLOVENE C

Cene inseratov:Enostolpna petlinjska vrsta
malih oglaševanj po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglaševaji nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglaševanja v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4 uri zjutraj.

Poštovina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnništva 328.**Političen list za slovenski narod.**Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.**K ljubljanskemu sestanku.**

Danes se sestane v Ljubljani češko-slovaški zunanji minister dr. Beneš in naš zunanji minister dr. Marinković, da pred odhodom v Ženevo formulirata stališče svojih držav glede vevlašnih vprašanj mednarodne politike. Ker se nam zdi ob tej priliki tako važno, ni toliko program te predkonference, kolikor doba, v kateri se sestanek male antante odigrava.

Evropa stoji ob razpotju in se ravno kar poslavlja od sovraštva in trpljenja polne preteklosti. Narodi uvidevajo, da je le v mirni kooperaciji ključ do rešitve vseh, še tako zamotanih vprašanj. Ko sta Macdonald in Herriot sklenila v Chequersu oni predhodni sporazum, ki ga Poincaréju že ni več bilo sojeno sklepati, si je oddahnila zlasti južno-vzhodna Evropa. Po dolgotrajnih pogajanjih v Londonu je bila premagana zadnja, morda največja ovira. Popustili so nekoliko vsi, izvedba Dawesovega načrta je bila rešena in Nemčija je lahko vesela, da jo je tako dobro odrezala. Toda Macdonald in Herriot še nista na cilju. Veliko preizkušnjo bo morala prestati nova evropska solidarnost v Ženevi. Zapadnim demokracijam je na tem, da se učvrsti avtoriteta Društva narodov. Oznaka »Société des Nations« je bila do danes sofizem, ga hočeata Macdonald in Herriot odpraviti. To je bilo samo Društvo nekaterih držav, ki se naj polagoma spremeni v resnično Društvo vseh narodov. Na jesenskem zasedanju bo sam Macdonald predložil plenumu Društva narodov svoje reformne načrte in Herriot mu je v posebnem pismu zagotovil, da bo Francija lojalno in pristransko podpirala njegove miroljubne težnje. Gre za prenos kompetence medzavezniških vojaških kontrolnih komisij na posebno organizacijo Društva narodov, sestavljeno iz vojaških ekspertov vseh včlanjenih držav. Tu naj bi se praktično izkazala avtoriteta in neposredna eksekutiva Društva narodov obenem.

Taka je situacija, ki jo bodo našli zunanji ministri male antante v Ženevi. Jasno je, da se predstavniki Čehoslovaške, Romunije in naše države dobro zavedajo, da moremo voditi v srednji Evropi le tako politiko, ki bo odgovarjala težnjam zapadnih demokracij. Reakcije ni več, ki bi ovirala delo tistih, katerim gre za ohranitev miru in novega reda v Evropi. Mnoge ovire, izmed katerih je bila ena največjih reakcionarna vlada Nikole Pašića, so odstranjene in izključeno je, da ne bi iniciativa zapadnih premijerjev za pomirjenje Evrope našla odziva pri državah male antante.

Nas pri tem najbolj veseli, da bo zastopal našo državo velikopotezni in resnično demokratično misleči novi zunanji minister dr. Voja Marinković. Način, kako je inavguriral svojo zunanjo politiko, mora zadovoljiti vsakogar, ki ljubi svojo domovino. Dr. Beneš bo imel priliko, razgovarjati se s pravim predstavnikom jugoslovanske demokracije, zato upravičeno pričakujemo, da bodo ljubljanski sklepi kar največjega pomena za enoten nastop dveh slovenskih demokracij v Srednji Evropi.

Kot Slovenci se radujemo, da se vrši historičen sestanek ravno v naši sredini. Težko se je zamisliti v položaj, kakršen je bil pred dobrim letom dni; danes lahko rečemo, da je led razbit in da se pojavlja na političnem obzorju jutranja zarja evropske mednarodne vzajemnosti in pozitivnega sodelovanja v blagor vseh narodov, ki pošiljajo svoje predstavnike v Ženevo. Evropa hoče živeti, se v miru razvijati in si pridobiti oni gospodujoči položaj, ki ga je vsled notranje razdrapanosti morala že davno zapustiti. Ker pa velja omenjeni aksiom še posebno za srednjo in jugovzhodno Evropo, smo prepričani, da bo ljubljanske sklepe rodila iskrena težnja, ustvariti predpogoje resničnega miru, vzajemne obnove in čiste demokracije. Zapadne demokracije in moderno misleči državniiki male antante so nam porok, da nas naša najboljša pričakovanja ne bodo varala. Z jesenskim zasedanjem Društva narodov pričena nova era evropske zgodovine.

Sestanek državnikov male antante.

Ljubljana, 27. avg.

Takoj po padcu Pašić-Pribičevićevega režima se je z obeh zainteresiranih strani izrekla želja, naj bi se novi predstavnik naše zunanje politike g. dr. Voja Marinković sestal s češko-slovaškim zunanjim ministrom g. dr. Edvardom Benešom. Potreba takega sestanka je bila tem večja, ker je vlada g. Ljuba Davidovića že v svoji deklaraciji naglasila smernice svoje zunanje politike, ki niso bile povsem istovetne s politiko prejšnjega režima. Vlada g. Davidovića se je izrekla odločno za politiko zapadno evropske demokracije, proti kateri je g. Pašić s svojimi metodami dosledno rovaril in s tem znižal ugled naše države na najnižjo stopnjo. Nasprotniki male antante so v tej spremembi videli nespornost med državami male antante, misleč, da je bila politika Pašića in dr. Ninčiča istovetna s politiko male antante. Današnji sestanek obeh ministrov zunanjih zadev bratskih slovanskih držav Češko-slovaške in Jugoslavije v Ljubljani je te iluzije nasprotnikov razpršil. V vseh najvažnejših vprašanjih vlada absolutno soglasje in zunanja politika Jugoslavije bo taka, da bo naša država v zvezi z drugimi prijateljskimi in zavezniškimi državami zavzela oni položaj in ono mesto v mednarodnem koncernu, kakor ji po njeni veličini tudi pripada.

Dr. V. Marinković in dr. Beneš sta se prvič srečala v Celju, kamor se je dr. Marinković peljal, da počaka svojega češkega tovariša. Ta prvi sestanek je bil iskren in prijateljski. Ob treh popoldne se je v Celje pripeljal z dunajskim brzim vlakom dr. Beneš s svojim spremstvom, to je s svojo soprogo, svojim privatnim tajnikom Františkom Babkom in svetnikom zunanjega ministrstva Janom Masarykom ter čl. poslanikom v Belgradu dr. Švehlo, ki se je odpeljal svojemu ministru do avstrijske meje nasproti. Po predstavitvi sta se oba ministra takoj sestala na razgovor in s tem pričela neobvezne razgovore v vseh vprašanjih, ki se bo o njih razpravljalo na zasedanju Zveze narodov.

Z malo zamudo je brzovlak prispel v Ljubljano po peti uri. Na kolodvoru, okinčanem z našo in čl. državno zastavo, so pričakovali visoke goste veliki župan ljubljanski dr. Teodor Šporn, zastopnik komandanta dravske divizije general Živković ter ostali predstavniki oblasti poleg množičnega prebivalstva.

Takoj s kolodvora sta se odpeljala oba gg. ministra s svojim spremstvom v vladno palačo na Bleiweissovi cesti, kjer so se razgovori med dr. Vojo Marinkovićem in dr. Benešom nadaljevali do 8. ure zvečer, na kar je bilo izdano sledeče uradno obvestilo:

Minister vnanjih zadev češko-slovaške republike dr. Edvard Beneš in minister vnanjih zadev kraljev. Srbov, Hrvatov in Slovencev dr. Voja Marinković sta se sešla 27. t. m. v Ljubljani. Pri tej priložnosti sta se posvetovala o vseh vprašanjih, o katerih so sklepali že prej, in sta ugotovila, da ni nobenega vzroka, znova razpravljati o

skupnem stališču napram tem vprašanjem. Gospoda ministra sta se tudi sporazumela glede skupnega nastopa na konferenci v Ženevi.

Poročilo je sicer kratko, ali je dovolj jasno. Vendar je naš urednik smatral za potrebno razglasi se z obema gg. ministroma. G. dr. Voja Marinković je obljubil, da nam da po sestanku z romunskim zunanjim ministrom g. Duco, ki pride jutri ob 1. uri ponoči v Ljubljano, daljšo izjavo, pred sestankom z dr. Benešom pa je izjavil:

»Cilj sestanka je medsebojno spoznavanje. Potrebno je, da se vidimo in da se sporazumemo o vseh vprašanjih, ki se nas tičejo. Razgovarjali smo se tudi o vseh vprašanjih, ki bodo na dnevnem redu na zasedanju Društva narodov v Ženevi, o vprašanju vojne kontrole, o garancijskem paktu in o manjšinah.

O vprašanju priznanja ruske sovjetske vlade ne bomo sklepali, marveč bomo o tem samo izmenjali misli, ker ima v tem vprašanju vsaka pojedina država popolnoma proste roke.

Sestal se bom tudi z g. Duco, romunskim ministrom za zunanje zadeve. Tudi z njim bova razpravljala o istih vprašanjih kakor z g. Benešom. Seveda obstajajo med nami in Romunijo vprašanja, ki se tičejo specialno teh dveh držav, vendar v Ljubljani ne bomo o teh zadevah sklepali.

V Ljubljano pride tudi italijanski poslanik v Belgradu g. Bordrero. Z njim bova razpravljala med drugim tudi o razmejitvenem vprašanju, ki se sedaj nahaja v sledečem stadiju: Meja je zasedaj začrtana samo na nekaterih mestih, kjer ni bilo nikalih interesov. Za one dele, ki so sporni, pa se bo meja določila po sporazumu, ker komisije dosedaj niso delale vsled pomanjkanja instrukcij.

Jutri bo g. dr. Marinković sprejel tudi več deputacij iz obmejnih krajev, da se točno informira o zahtevah obmejnega prebivalstva.

Po konferenci z g. dr. Marinkovićem je g. dr. Beneš sprejel v svojem apartmanu v hotelu »Union« našega urednika in mu z ozirom na kratkočas dal samo kratko izjavo. Gr. dr. Beneš je moral namreč že danes odpotovati v Ženevo na predkonferenco, ker je član sveta Zveze narodov. Izjavil je:

»Na sestanku smo pretresali vsa vprašanja, ki nas zanimajo in ki so v zvezi s poslednjimi mednarodnimi dogodki. Konstatirali smo, da naši vidiki soglašajo, iz česar samo po sebi izhaja dejstvo, da je nadaljevanje dosedanje politike Male antante potrebno.

Kar se tiče Rusije, imamo že znana in izdelana gledišča in ni nobene potrebe, da bi jih menjali.

Sestanek, ki je bil zelo prisrčen, je ponovno utrdil, da med našima državama ni ničesar spornega, je odgovoril g. Beneš in se ljubeznivo poslovil ter odhitel na in-timno večerjo.

G. dr. Beneš je sinoč ob pol 12. uri odpotoval.

strskem svetu. Nadalje se je razpravljalo o ukazni politiki in o tekočih vprašanjih.

KOMUNIKE O DOGODKU V LEPINJU.

Belgrad, 27. avgusta. (Izv.) Kabinet ministra za notranje zadeve je izdal danes sledeč komunikacije:

Nekateri večerajšnji in današnji belgrajski listi so uporabili dogodke v Lepinju v okraju Gračanica v pokrajini Kosovska Mitrovica, v politične in strankarske svrhe onih politikov, ki stoje za temi listi. Tem dogodkom dajejo tak obsežen značaj, kakršnega niti približno niso imeli. Dolžnost notranjega ministra je, pokazati te dogodke, kakor so se izvršili po točnih poročilih, katere je prejel. Stvar se je izvršila tako-le:

Adem Iljas Alijević, nazvan Račak, rodem iz Račka, ki živi v Rademu v Gračanskem okraju, je napadel s 30 svojimi možmi selo Lepinje 25. avgusta ob pol 11. uri ponoči. Vas je oddeljena od železniške postaje Lipljane 8 km. Zažgali so

shrambe za žito. Nastali ogenj se je začel širiti in objel bližnje hiše. Zgorelo je 14 hiš. Kmetje iz Lepinja so se z orožjem, ki so ga imeli, napadu uprli in pri tej priliki je bil zadet Stevo Ničić iz iste vasi. Zadeta je tudi deklica Sata, hči Selima Ašanovića. Čim je policijski tajnik, ki se nahaja v samostanu Gračanica, pohitel s svojimi orožniki kmetom na pomoč, so napadalci takoj neznanokam pobegnili. Ta napad na vas Lepinje je izvršil Adem

Dalje na drugi strani.

Borzna poročila.

27. avgusta 1924.

LJUBLJANSKA BORZA:**Vrednostni papirji:**

Vojna odškodnina 117 do 121, Celjska posojilnica, Celje 200, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 220, Merkantilna banka, Kočevje 116, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 915, Slavenska banka, Zagreb 100 do 104, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 480 do 485, Združene papirnice, Vevče 123 do 130.

Produkti:

Les: Štakete od 1 m 40 cm dolž. napr. drobni konec 2.50 do 4 cm debel, feo nakl. post. Slovenija, cena za tek. meter do —50; Drogovi 4 do 8 m dolž., na drob. koncu od 5 cm naprej, feo nakl. postaja do —75; Trami 4 do 13 m dolž., 8-8, 8-11, 11-11, 11-13, 13-16, 18-19, 16-19, 16-21, 19-24, 21-27, feo meja do 450.—; Drva bukova, suha, 1 m dolž., feo meja 3 vag. 28.— do 29.— 28.— (zaklj.); Oglice vilano, feo meja do 120.—. Žito in poljski pridelki: Pšenica domača, feo Ljubljana 380.—; pšenica bačka, feo Bačka postaja 370.—; pšenični otrobi drobni, feo štaj. mlin 225.—; def. koruza do 10 odst. prompt. dobava, par. Ljubljana 300.—; pšenični otrobi srednje debeli, pap. vreče, par. Ljubljana 262.50 (zaklj.); pšenični otrobi drobni, feo štaj. mlin 225.—; Oves stari bački, feo Ljubljana 280.—; Laneno seme, hrv. Zagorje, par. Ljubljana, 1 vag. 685.— do 687.—, 685.— (zaklj.); Krompir novi, feo nakl. post. Slovenija 75.—. Stročnice, sadje: Jabolka izbrana, feo Ljubljana 200.—; jabolka Ia, obrana, sort., feo slovenska postaja, rinfusa 250.—; jabolka Ia, obrana, sort., feo slovenska postaja, v zabojih 300.—. Seno, slama: Seno sladko, prešano, suho, feo Ljubljana 67.50; Vino: Vino belo dolenjsko, hrv. in štaj., feo nakl. postaja, 100 l, po vzorcu 600.—.

ZAGREBSKA BORZA.**Devize in valute.**

(V oklepaju tečaji z dne 26. avgusta 1924.) Budimpešta 0.1060 1/2, Italija 3.54 do 3.56 (3.55 do 3.58), London 360 1/2 do 363 1/2 (360 1/2 do 363 1/2), Newyork 79 1/2 do 80 1/2 (79.90 do 80.90), Pariz 433 1/2 do 438 1/2 (434 do 439), Praga 2.38 do 2.91 (2.395 do 2.425), Dunaj 0.1130 do 0.1140 (0.1117 do 0.1137), Zürich 14.97 do 15.07 (15.07 do 15.1250), efektivni dolarji 78.50 do 79.50 (78.75 do 79.75).

Vrednostni papirji.

Hrv. esk. banka, Zagreb 120, Hrv. slav. zem. hip. banka, Zagreb 62.50, Jugoslovanska banka, Zagreb 114, Ljubljanska kred. banka Ljubljana 235 do 240, Prva hrv. štedionica, Zagreb 915, Slavenska banka, Zagreb 105, Hrv. slav. d. d. za industriju šečera, Zagreb 980 do 990, Narodna šumska industrija, Zagreb 79, Našica 87, Slavonija 89, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 480, Vojna odškodnina 114 do 119, 7 odst. drž. invest. posojilo 64.

CURIŠKA BORZA.

(V oklepaju tečaji z dne 26. avgusta 1924.) Belgrad 6.60 (6.60), Budimpešta 1.27 (1.25), Italija 23.65 (23.61), London 23.97 (23.80), Newyork 533 1/2 (534), Pariz 28.97 (28.85), Praga 16.— (16.025), Dunaj 0.0075% (0.007525).

DUNAJSKA BORZA.

Devize: Belgrad 885—889, Kodanj 11.380—11.320, London 318.900—319.900, Milan 3144—3156, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3867—3873, Varšava 13.550—13.650.

Valute: dolarji 70.960—70.860, angleški funt 3171—3187, francoski frank 3830—3860, lira 3150—3170, dinar 881—887, češko-slovaška krona 2120—2136.

PRAŠKA BORZA.

Devize: Lira 150.75, Zagreb 42.65, Pariz 185.125, London 152.30, Newyork 33.95.

Iljas Alijević samo iz maščevanja nad kmeti, ki so pričevali proti Alijevićevemu očetu, ki je bil obsojen na smrt in ustreljen. Pri tem napadu ni bil, razen dveh, nihče zadet.

Kralj in kraljica sta včeraj takoj po tem dogodku obiskala Prištino, kjer ju je pričakovalo ljudstvo. Nato sta se peljala skozi Obiličevu, Gažimestan, Muratovo, Tulbe in Mileševu v Lapski okraj, skozi Potujevo, Prepolac, Kuršimdzije in se preko Merdara in Prištine vrnila v Lepinje.

Povodom hotoma neresničnih poročil, kakor so jih prinesli belgrajski listi, je ministrstvo za notranje zadeve smatralo za dolžnost, da pokaže dogodka v resnični luči. S poročili v takih oblikah, kakršnih dogodki niso imeli, ti listi ne služijo blagru države. Tudi opozicija prot vladni in današnjemu režimu mora poznati meje. Vlada ni dosedaj še z ničemer pokazala, da hoče vezati roke našemu tisku. Toda če bo en del belgrajskega časopisja pozabljaj na meje, do katerih sme iti v slikanju dogodkov, ki se odigravajo v naši državi, in če bo opozicionalnost onih, ki stoje za temi listi, še dalje škodovala ugledu države in ustvarjala nemire med državljani, bo vlada prisiljena v interesu miru in reda ter ugleda naše države uporabiti proti takim listom vse mere, ki jih ji nudi zakon.

VANDERVELDE O VOJI MARINKOVIĆU.

Belgrad, 27. avgusta. (Izv.) Snoči je imel vodja druge internacionale in bivši minister Vandervelde v Belgradu zborovanje, na katerem je prišlo do incidenta, ki so ga izzvali belgrajski komunisti. Danes je g. Vandervelde sprejel časnikarje in jim izjavil o namenu svojega potovanja in o utisih v Belgradu. Posebno laskavo in pohvalno se je izrazil o sedanjem zunanem ministru dr. Voji Marinkoviću. Izjavil je, da je poznal dr. Vesnića, ki pa ni napravil nanj utisa take uglašenosti, dočim je Marinković razen uglašenosti človek velike kulture, velikega političnega pogleda, pravi intelektualca, ki jasno vidi položaj. »Nisem se nadejal, da bom na Balkanu našel tak velik svetoven talent.«

PROPADANJE RADIKALOV.

Belgrad, 27. avgusta. (Izv.) Včeraj se je vršil v Brčki v Bosni šod radikalne stranke, na katere mje govorilo več radikalnih poslancev. Brčka je bila dosedaj ena od najmočnejših trdnjav radikalov v Bosni. Včerajšnji šod pa je končal s popolnim neuspehom. Številno zbrano ljudstvo je svojim poslancem in njihovi politiki izreklo nezaupnico.

MINISTER SUŠNIK ODPOTOVAL NA SUŠAK.

Belgrad, 27. avgusta. (Izv.) Danes zvečer je železniški minister Anton Sušnik odpotoval na Sušak. On si bo ogledal tamonjske prometne razmere, ki se sedaj nahajajo v povsem zanemarjenem stanju, tako da je vsaka pravilna eksploatacija pristanišča zelo otežkočena. Vsled tega trpijo predvsem gospodarski krogi iz Hrvatske in Slovenije.

RAZMEJITEV MED ČRNOGORO IN ALBANIJO.

Belgrad, 27. avgusta. (Izv.) Demokratski poslanci Črne gore so poslali zunanemu ministru predstavko radi ureditve razmejitvenega vprašanja med Črno goro in Albanijo.

POGAJANJA MED JUGOSLAVIJO IN AVSTRIJO.

Belgrad, 27. avgusta. (Izv.) Pričetkom prihodnjega tedna se prično v Belgradu pogajanja med našo državo in Avstrijo, da se končno uredi vprašanje naših optantov.

UKAZ O NAMESTOVANJU VOJE MARINKOVIĆA.

Belgrad, 27. avgusta. (Izv.) Podpisan je ukaz, da bo Ljuba Davidović za časa odsotnosti dr. Voje Marinkovića njega nadomestoval. Po vrnitvi dr. Voje Marinkovića bodo izdani ukazi o spremembah v njegovem resoru.

NOVA IMENOVANJA V PROSVETNI STROKI.

Belgrad, 27. avgusta. (Izv.) Dr. Korošec, minister prosvete, je pred svojim odhodom podpisal odlok za oddajo učiteljskih mest za pomožno skupino. Istotako je v ministrstvu za prosveto definitivno dovršen ukaz o imenovanju novih profesorjev in učiteljev v Sloveniji.

Belgrad, 27. avgusta. (Izv.) Šef prosvetnega oddelka v Ljubljani g. Vadrjal je danes odpotoval iz Belgrada v Ljubljano.

AKCIJA NARODNIH KATOLIČANOV.

Rim, 27. avgusta. Struja takozvanih narodnih katoličanov, ki so si v zadnjem času ustanovili lastno organizacijo: Katoliško-narodni centum, si veliko prizadeva, da se ojači in potegne v svoj tabor čim večje število katoličanov. Nad na uspeh pa nima veliko, ker njena akcija ni simpatična niti vsem konservativnim katoliškim krogom.

Tako piše »Unità Catolica«: Pa našem mnenju je treba iskati nagibe, ki so spravili na pozornico Centrum, trije prehodni elementi: prvi je bil miglitolizem (socialni radikalizem), ki je ob početku težil ljudsko stranko; drugo je bil pojav fašizma, ki je dvignil na čit in začel politiko, ki se mnogim zdi konservativna; tretji element so bile minole volitve, ki sicer popolarske stranke nikakor niso omajale, a so zavedle može in eksponente konservatizma, da so zaupali novi vladi in ji dali glasove. Stojč tedaj na teh temeljih, Centrum menda ne predstavlja drugega nego staro misel, obnovljeno izven ljudske stranke prekrasno ali pa tudi prezgodaj, ako bi bili celokupni dogodki, ki sedaj vznemirjajo italijansko življenje, epilog v nasprotju k premisi, na podlagi katere se Centrum formalno pridružuje sedajnemu redu stvari. List ne veruje v življensko moč nove politične organizacije.

KONFERENCA NASLEDSTVENIH DRŽAV V RIMU.

Rim, 27. avgusta. Italijanska vlada je poslala vladam nasledstvenih držav povabilo, da se letošnjo jesen zbero na konferenco v Rimu. Na konferenci naj se rešijo še vsa preostala gospodarska vprašanja, ki se doslej še niso rešila. Vse povabljene države so povabilo sprejele in obljubile udeležbo.

MATTEOTTIJEVI MORILCI PRIZNALI ZLOČIN?

Rim, 27. avgusta. Včeraj dopoldne sta bila preiskovalni sodnik Del Giudice in državni pravdnik Tancredi nenadoma poklicana v Regina Coeli, kjer so zaprti obtoženci v Matteottijevem procesu. Tem povodom se je razširila vest, da so se obtoženci ali vsaj kateri izmed njih končno odločili, da poda obsežno izpoved in pove, kdo in kako je organiziral umor poslance Matteottija in kaj se je godilo z Matteottijevim mrtvim truplom. Pričakujejo se pretresljiva odkritja.

ITALIJANSKI BLOK.

Rim, 27. avg. Demokratični »Mondo« priobčuje poziv na vse Italijane, ki so nasprotni fašizmu, da se združijo v velikem protifašističnem bloku, ki naj dobi naslov Unione Nazionale — Narodno udruženje. Blok naj temelji na demokratičnih in liberalnih načelih. Poziv je našel v politični javnosti velik odmev. Kakor se govori, pristopijo bloku, če se ustanovi, tudi popolari in socialisti.

Važnost zasedanja Društva narodov.

Zeneva, 27. avgusta. (Izv.) Sedanje zasedanje Društva narodov bo imelo velik političen pomen vsled tega, ker bodo obravnavali vprašanja razorožitve in vprašanje varnosti. Te dve vprašanji bosta spravila na dnevni red Mac Donald in Herriot.

VPRAŠANJE BREZPOSELNIH V ANGLIJI.

London, 27. avgusta. (Izv.) Število brezposelnih raste. Od zadnjega štetja se je število brezposelnih pomnožilo za 50 tisoč 357 oseb. Angleški delodajalci pripisujejo narast števila brezposelnih delavcev sporazumu z Nemčijo ter trde, da bo Nemčija, ako se izvede Dawesov načrt, na vseh poljih lahko izpodrivala angleško blago, posebno pa premog in železninske izdelke.

ZA ZNIZANJE STROŠKOV ZA VOJAŠTVO.

London, 27. avgusta. (Izv.) Angleška vlada je naznanila Društvu narodov, kakšne uspehe je že ona dosegla z znižanjem stroškov za vojaštvo v gospodarskem oziru. Angleška vlada izjavlja dalje, da bo svoje delo v tem pravcu nadaljevala.

ZBORNICA IN SENAT ZA HERRIOTOVO POLITIKO.

Pariz, 27. avgusta. (Izv.) Parlamentarno zasedanje bo končano, ker sta zbornica in senat sprejela na znanje poročilo Herriotovo o poteku in o rezultatih londonske konference. Senat je sprejel Herriotovo poročilo s 187 glasov proti 37 glasovom, 74 poslancev pa je bilo odsotnih.

LOZANSKA POGODBA.

Pariz, 27. avgusta. (Izv.) Senat je ratificiral lausansko pogodbo z 270 proti 210 glasovom.

TRDOGLAVI NEMŠKI NACIONALCI.

Berlin, 27. avgusta. (Izv.) Kakor poročajo listi, so ostali vsi poskusi, pridobiti nemško nacionalno stranko za glasovanje za zakone, ki jih predpostavljajo izvedba Dawesovega načrta, brezuspešni. V skrajnem slučaju pa ima vlada še vedno možnost, da sedanji državni zbor razpusti in razpiše nove volitve.

GRŠKO-BOLGARSKI INCIDENTI.

Atene, 27. avgusta. (Izv.) Atenska agencija poroča, da so bolgarski komiti napadli zopet neko grško obmejno postojanko.

Iz zunanje politike.

* Interparlamentarna konferenca. Na seji interparlamentarne konference v Bernu dne 25. avgusta je jugoslovanski delegat posl. Agatonović zavračal trditve ogrskega delegata Lukacsa o zatiranju madžarske manjšine v Jugoslaviji. Predsednik nemške skupine Schücking je predložil tri resolucije, katerih prva priporoča, naj se v ustave vseh držav sprejme določba, ki prepoveduje sklepanje vsakršnih tajnih pogodb in dogovorov; ustanova tajnih fondov naj se zatre. Druga resolucija izjavlja, da Interparlamentarna unija prisvaja načela Zveze narodov v medsebojni pomoči proti napadalni vojni, ki velja kot mednarodni zločin. Schückingove resolucije je poleg angleških, francoskih in poljskih delegatov toplo podpiral tudi jugoslovanski delegat posl. Gostinčar. Resolucije so bile sprejete z dodatnimi predlogi, ki zahtevajo ustanovitev mednarodne tiskovne komisije in parlamentarno kontrolo nad navodili, ki jih dajejo posamezne vlade svojim delegatom v Zvezi narodov.

* Konzularna pogodba med Italijo in Jugoslavijo. Pogodba, ki sta jo te dni sklenili naša država in Italija glede naseljevanja in konzulatov, ima dva dela. Prvi del obsega načela, temeljem katerih se morejo pripadniki obeh držav naseliti na ozemlju druge države in izvrševati trgovino in druge poklice; drugi del vsebuje določbe, tičeče se ustanovitve konzulatov ter privilegijev in prerogativ konzulov. Tako prvi kakor drugi del pogodbe določa, da gredo vse ugodnosti, ki se priznajo kakim drugi državi, brez drugega tudi Jugoslaviji odnosno Italiji. Jugoslovanski odnosno italijanski državljani se morejo naseliti na ozemlju druge države brez vsakega posebnega dovoljenja ter svobodno izvrševati svoj poklic. Samo poklici, ki so izrečno pridržani pripadnikom lastne države, so nedostopni za pripadnike druge države. Obe državi moreta ustanoviti svoje konzulate v vseh mestih, v katerih imajo tretje države svoje konzulate. Konzularna in naseljitvena pogodba v nobenem oziru ne omejuje obojestranskih pravic in koristi, izvirajočih iz pogodb, ki so bile sklenjene v Rapallu, Santa Margheriti in Rimu.

Politične vesti.

+ Zemljeradniška konferenca v Sarajevu. Dne 24. t. m. je zboroval v Sarajevu Savez zemljeradnika za sarajevsko oblast. Sprejeli so resolucijo, ki pozdravlja padec Pašić-Pribičevićevega režima. Zbor je odobril taktiko zemljeradniškega kluba in mu izrazil zaupanje.

Beleške.

Sijajen pozdrav. Včeraj se je pripeljal v Ljubljano minister vnanjih zadev kraljevine SHS dr. Voja Marinković. »Sl. narod« je gospoda ministra pozdravil v svojem uvodniku na tako sijajen način, da mora tudi največji idijot biti prepričan, da je g. dr. Voja Marinković naravno stan sijajen človek in genijalen državnik. Kajti ljudje, ki jih »Narod« graja, morajo biti čisto gotovo prvovrstni talenti. In g. dr. Voja Marinković to tudi je.

Pogojni »integracije«. »Jutro« piše: »V Banovini imamo do 40 % pravoslavnega naroda, ki nikakor ni pripravljen biti državljani Radičeve države. Ne vemo, s kakšnimi bajoneti bo možno to ljudstvo prisiliti, da se podredi zagrebškemu mogotcem. Menda niti g. Davidović ne verjame, da je možna uporaba oborožene moči proti Liki in Sremu, ki hočeta ostati izven Radičeve hrvatske državnosti.« — To je sedaj dokaz kako so si ti gospodje zamišljali »narodno edinstvo«. Hrvati niso smeli govoriti o analogiji njihovega položaja z Irsko. To se je v državotvornem tisku obsojalo kot veleizdajstvo. Sedaj pa prihaja »Jutro« in pravi, da sta Lika in Srem nekaj Ulster... Tista peščica Srbov — v Sremu so se celo naselili — naj ne bi spadala v upravni okvir Hrvatske, ves hrvatski narod pa naj bi bil proti svoji volji tlačani Pašićevi Veliki Srbiji?! Brutalna miselnost policajdemokratov je izražena v domnevi, da g. Davidović ne bo mogel s svojimi bajoneti strahovati banovinskih Srbov. Treba je ugotoviti, da je prebivalstvo Like in Srema popolnoma mirno. Pribičević je seveda ježen krvi, zato bi on in njegovi trabanti radi uprizorili ali vsaj gledali krvoprelitje. Če smo »ene« narod, kakor pravijo centralisti, potem je vendar vseeno, da-li je podrejenih nekaj srbskih vasi Zagrebu ali pa Belgradu! Če pa nismo eno, potem je bojazen modrihanov iz Jutrovega seveda utemeljena. Kdor zahteva za Liko in Srem položaj Ulstra, nima pravice Hrvatoma in Slovincem očitati centrifugalni težnji. Menda ste razumeli?

Krokodilske solze. »Jutro« je včeraj priobčilo na uvodnem mestu neko jeremijado, iz katere bi moral nepismen človek — človek, ki ne zna čitati med vrsticami — sklepati, da je v naikrajšem času pričako-

vati razpada države. »Jutro« se sklicuje na bankirsko »Times«, ki da že vidi, kako se približuje boljševeška hidra »jugoslavenski« devici. Glasilo naših mladincev je prespalo ogromni idejni preobrat v Evropi, ko piše, da so se »razmere v Evropi v zadnjem poletju znatno poslabšale«. »Jutro« je mislilo na svojo finančne vire, na izgubljeno oblast, zato se je razpasel po njegovih predalih strašen pesimizem. Vsa Evropa se veseli londonskega rezultata, le Zerjavov lajbžurnal govori o diplomatskem in finančnem porazu Francije, ki se baje skriva pod frazo pacifizma, a zato da ni nič manjši. In ne samo to: iz »Jutrovi« predalov se oglašajo sam »Vormärz«. Kakor cesarja Franca, tako je te »naprednjake« strah pred »prevratom«. Moskva, da, ko bi Moskve ne bilo... Istočasno vneta skrb za angleško delavstvo... »Jutro« naj prepusti Macdonaldu rešitev angleških vprašanj. Dvig kupne moči Nemčije bo koristil tudi Angliji, o tem v bistvu ne dvomi niti Snowden. Po »Jutro« ni več občutka sigurnosti v naši državi, odkar je na krmilu g. Davidović. Čudno. Kdo se ne spominja sigurnosti pod bivšim režimom!? Kako veselo so delali predpriprave za meščansko vojno: v Liki, Črni gori in Makedoniji so delili orožje, hujskali brata na brata, vse to pa za zmago reakcije. Ker je krvava rihta izostala, ker Hrvati in Slovenci niso hoteli postati manjši od makovega zrna, zato preliva strupeni reptil na Miklošičevi cesti — krokodilske solze.

Minister dr. Kulovec v Surdulici. »Slovenski narod« se pritožuje, da je prisotnost slavnostim v Surdulici tudi minister dr. Kulovec. Zakaj se »Narod« pritožuje, nam ni prav umevno. Dr. Kulovec je danes minister kraljevine SHS in kot tak bo že še imel toliko pravice udeleževati se javnih in oficijelnih prireditvev, kolikor jih je imel kakšen Zerjav. Sicer pa liberalni gospodi nihče ne brani peljati se v Surdulico in tam tudi ostati.

Pozor pred g. Rade Pašićem. »Novosti« poročajo: »Angleško poslanstvo v Belgradu je izdalo okrožnico na angleške trgovske zbornice in velika podjetja, v kateri jih svari, naj ne sklepajo nikakih kupčij z Jugoslavijo, v katerih bi posređoval g. Rade Pašić, sin Nikole Pašića, ali pa kakšen njegov družabnik. Imena njegovih družabnikov so spisana na posebni listi. Angleško poslanstvo pravi, da take kupčije niso sigurne in da poslanstvo ne more garantirati, da bodo dobili angleški trgovci svoj denar.«

Pravosodje. »Jutarnji list« poroča, da dr. Laza Marković pogosto prihaja na sodišče, kjer se razgovarja dolgo s sodnikom Jevdjenicem zaradi znane špijonažne afere Androličkine. Gre zato, da se uničijo neki akti in fabricirajo novi, ki naj bi jih Androlička naknadno podpisala.

»Francija je v odločilnem trenutku izgubila živce« piše »Jutro«. — V resnici so živci izgubili le »Jutrovi« demokratje, odkar je padla stara vlada, odkar se je začel podirati v Italiji fašizem in zapadnoevropski imperijalizem.

»Jutro« in »Times«. »Jutro« piše: »Londonske »Times«, ki so gotovo eden najresnejših listov sveta, prikazujejo Radiča kot eksponenta boljševeške ofenzive na Balkanu, vlado g. Davidovića pa smatrajo kot slabost, ki lahko postane usodna obstoju države. Po mnenju »Times« nova vlada ne vodi k izravnanju sporov, temveč v še hušji razdor.« — Mi smo že včeraj poročali, da izvirajo vse ta poročila »Times« od g. dr. Laza Markovića, ki jih preko neke Rusinje podtika dopisniku lista »Times«. Kar pišejo »Times« o naši državi, torej ni mnenje svetovnega lista, ki je enkrat nasedel, ampak je mnenje Pašić-Pribičevićevega strankarja. Poskrbljeno pa je, da »Times« te moke dolgo ne bodo hotele plačevati.

»Boljševizem ne dela več čiste in dosledne politike«, piše »Jutro«. — Čisto dosledno politiko dela samo Zerjavovo »Jutro«. In nekoliko bedasto tudi.

»Občutek sigurnosti je zginit v naši državi«, piše »Jutro«. Dokler je gospodarila Zerjavova »Orjuna« z revolverji, smo bili pa silno »sigurni«!

»V Banovini imamo do 40 procentov pravoslavnega naroda, ki nikakor ni pripravljen biti državljani Radičeve države«, piše »Jutro«. — V kraljevini SHS pa imamo najmanj 60 procentov državljanov, ki nikakor niso pripravljeni biti podaniki Pašić-Pribičevićevega pašalika. Šestdeset je pa več kot štirideset. To ve celo dr. Zerjav, kedar prodaja svoje znane cekine.

Dopisi.

Zužemberk. V torek 26. t. m. je v okolid Zužemberka okrog 6. ure popoldne divjala silovita nevihta. Toča je padala debela kot oreh in pokrila vsa polja z belo odejo. Vsi pridelki, ki so še na polju so ali popolnoma uničeni ali pa vsaj silno oškodovani. Ajda je popolnoma zbita, ravnotako strnišna detelja in otava. Uničeni so popolnoma vinogradi in ravnotako je čisto otrseno vse sadje. Ze poprejšnji pridelki v letošnjem letu, kakor šenica in ječmen, niso bili v tem kraju letos

mного vredni, sedaj pa je uničeno poleg drugih pridelkov tudi ajda, ki je letos primerno lepo kazala. Nevihta je segla precej na široko in je oškodovanih cela vrsta vasi v žužembarški okolici. Ljudstvo je obupano in nujno prosi pomoči države in dobrih src, da se vsaj za silo morejo preskrbeti za zimo. Pričakujemo, da bodo naši poslanci storili vse, kar je v njihovi moči, da se ta beda olajša.

Sestro. Ponedeljek dne 25. avgusta t. l. je popoldne ob pol 6. uri nastal vihar, padala je debela toča s toliko močjo, da je bilo naenkrat vse belo po tleh. Še tretji dan se je našla pod kapom toča. Poškodovala je ajdo in proso, kolikor ga niso še spravili.

Iz Dravograda. Vlom v graščino Puchenstein v Otiškem vrhu pri Dravogradu, ki je bil izvršen dne 20. julija 1924, je bil, kakor se sedaj zagotavlja, le spretno uprizorjen. Oškodovani baron Kometer je našel sam v bližini gradu vse ukradene predmete. O zavedi se ne da ničesar pozitivnega ugotoviti. Pravi tolovaji bi ukradenih dragocenosti in denarja ne prinesli nazaj.

Solčava. Dne 31. t. m. popoldne ob 1. uri se bo tukaj vršila orlovska prireditve domačega naraščaja s telovadbo, petjem, srečolovom in prosto zabavo. Pri vsem pa igra tamburaški zbor. Prireditve se vrši na vrtu č. g. župnika Miloša Šmida. — Srečolov obeta biti krasen, med dobitki je tudi en srnjak, ki ga je daroval g. Plesnik Gr. p. d. Knez. Bog živi!

Štajerske novice.

Š Izid občinskih volitev v okrajnem glavarstvu Gornjigrad je sledeči: Gornjigrad: Gospodar, del. stranka 4 odbornike, kmečka del. stranka 5 odb. (pri obeh so 3 odborniki SLS). — Ljubno: SLS 93 (13), del. gosp. stranka 82 (12). — Kokarje: SLS 10, del. kmečka stranka 7. — Mozirje okolica: SLS 103 (9), Kmetiska zveza 63 (5), skupna napredna lista 34 (3). — V občini: Bočna, Luče, Nova Štifta, Rečica ob Savinji in Solčava je bila vložena samo lista SLS.

Dnevne novice.

— **Kralj za družine surdulških mučeničkov.** Povodom surdulške slavnosti je daroval kralj Aleksander za družine, katerih očetje so bili v vojski z Bolgari pomorjeni, 50.000 dinarjev.

— **Imenovanje v ministruvstvu za šume in rude.** Za kabinetnega načelnika v ministruvstvu za šume in rude je imenovan Vojislav Jovanović, za generalnega ravnatelja pa Miodrag Stamenković.

— **Obsekanje drevja (vrbe) in grmovja, rastočega ob bregovih potokov in odvodnih jarkov po posestnikih obrežnih parcel.** Pri obhodih po Barju se opaža tako pri živih potokih, kakor pri glavnih odvodnih jarkih, da združuje v veliki meri odtokanje vode drevje (vrbe) in grmovje, rastoče na bregovih potokov in odvodnikov. Vse delo in stroški za osuševanje in kultiviranje ljubljanskega Barja so zmanj ali vsaj ne tako uspešni, ako se ne očistijo tudi bregovi od grmovja in vrbe. Vsled tega naroča podpisani mestni magistrat vsem posestnikom, obrežnih zemljišč ob potokih in jarkih glavnih odvodnikov, nahajajočih se v mestnem okrožju ljubljanskem, da tekom 4 tednov po objavi tega razglaš obsekanje drevje in grmovje na svojem obrežnem zemljišču ter odstranijo vse, kar bi na njihovih bregovih utegnilo zadrževati prosti odtok vode. Oni posestniki obrežnih zemljišč, ki bi temu naročilu pravočasno ne ustregli, bi se klicali na odgovor radi prestopkov po vodnem zakonu in zakonu za obdelovanje Barja.

— **Nesreča jugoslovanskega vojaškega poslanstva na češkoslovaških vojaških manevrih.** Jugoslovanski vojaški misiji, ki prisostvuje manevrom češkoslovaške armade pri Zlati Moravici, se je pripetila pri vožnji z avtomobilom nesreča. Naš vojaški ataše v Pragi polkovnik Nenadović si je zlomil ključnico ter so ga prepeljali v bratislavsko bolnico, podpolkovnik Savić je dobil le lahke poškodbe. Ostali člani misije so ostali nepoškodovani.

— **Izseljeniški komesarijat v Zagrebu** — tako nam pišejo — je imel pravico izdajati potne liste za potovanje v prekomorske kraje. Tam se je delalo z največjo vestnostjo in točnostjo v splošno zadovoljstvo vsih prizadehtih. Ali v Belgradu so se bili pod prejšnjim režimom spomnili, da se »dake kod pašuša zaraditi« in so odvzeli izseljenškemu komesarijatu pravico izdajati potne liste, pustili so mu pa vso ostalo ogromno delo. Komesarijat ima dolžnost vse izdelati ter poslati gotove potne liste kot zrela jabolka v Belgrad, da jih tam podpišejo gospodje bakšijari. Če se hoče korupcija odstraniti, se mora pravica izdajanja potnih listov vrniti izseljenškemu komesarijatu v Zagrebu, ki ima vse ostale agende v rokah in može na mestu, ki so v poslu popolnoma izvežebani. Posiljati liste v Belgrad je nesmisel, ker tam ni strokovnjakov, ki bi presegali one v Zagrebu, pač pa dosti bakšijarjev.

— **G. Janko Dermota, zlatar v Spodnji Šiški** prosi, naj svojo notico z dne 26. t. m. popravimo v toliko, da ga ni neki neznanec pri igri s kartami osleparil za 100 dinarjev, ampak da je zgolj pri njem kupoval zlato uro.

— **Razne tatvine in vlomi.** Tvrčki Kajfož v Kočevju je poneveril 27 letni Ludvik Guštin

iz Sežane kolo in črnousnjato ročno torbico. — Cigan Janez Baranja iz Cirkovce je ukradel Marjeti Rodoček iz Šetjanja na Dravskem polju 8 svilnate robe, 3 predpasnike, več metrov sukna, srebrno uro in 150 Din v gotovini. — Na Bledu je bilo vlomljeno v trgovino z delicatessami Josipine Hočvarjeve. Tat je odnesel nekaj masla, sira, čokolade, marmelade, več škateelj sardin, nož za rezanje šunke in pa 975 Din gotovine. — V isti noči je bilo vlomljeno tudi v slaščičarno Jurija Ravnika in ukradeno nekaj čokolade, piškotov in 800 dinarjev gotovine. — Posesniku Iv. Kampušu v Mestinjah pri Sladkigori je tat odnesel več obleke, perila in čevljev in srebrno žepno uro z verižico v skupni vrednosti do 2000 dinarjev. — Šoferju Ivanu Beramu je bila ukradena na nekem travniku pri Dravljah iz sukničarja črna usnjata listnica v kateri je imel 20 dinarjev gotovine, šofersko legitimacijo in vozno dopustilo in več računov od razmejitev komisije.

— **Neznan mož,** ki se je 15. julija t. l. v Vuzenici vrget pod vlak, je, kakor je sedaj doznano, Lojze Govejšek, narednik v Celju.

— **Žrtv avtomobilistične besenosti.** 26. avgusta jutraj se je peljal Janez Jaklič, 73 let star, posestnik in mlinar na semenj v Veliki Gaber. Blizu Velikega Gabra ga je srečal vojaški avtomobil, ki je v njegov voz zadel, vse zdrobil in moža vrget na tla. Kolo mu je šlo čez tilnik. Bil je takoj mrtev. Pokojni je bil brat pred leti umrlega monsignora Jakliča. Bil je dober gospodar in vrl krščanski mož. Avtomobilisti dirjajo destikrat kakor divji po cesti. Koliko nesreč se zgodi! Pretečeni teden je avtomobil v Trebnjem povozil konja, katerega je moral lastnik mesarju za slepo ceno oddati.

— **Velika nevihta v okraju Žužembarč.** 25. avgusta okrog 6. ure je našala v Žužembarcu in okolici silna nevihta in padala je toča debela tudi kot orehi. V četrte ure so bili vsi poljski pridelki in vinogradi uničeni. Pokrajina je bila vsa bela kakor posini. Na nekaterih krajih je bilo nad pol metra na debelo toče. Škoda, ki je bila s tem prizadeta itak revnemu in že prej od slabe letine obiskane mu ljudstvu, je ogromna. Če ne bo od nikoder pomoči, preti ljudstvu lakota. Ljudje tarnajo, ker kaj takega še niso nikoli doživeli.

— **Narednik Rumpel obsojen na smrt.** Divizijsko sodišče v Zagrebu je narednika Avgusta Rumpala zaradi zavratnega umora branjeva Kelkovića obsojilo na smrt. Rumpala ustrele.

— **Požar v Sarajevu.** 25. t. m. je nastal požar v bolnici za kožne bolezni v Sarajevu. Bolnica je bila nameščena v baraki na Sofaličih. Bolnica je zgorela do tal. Poleg bolnice je požar uničil še dve drugi baraki. Človeških žrtve ni bilo. Škoda se ceni na 200.000 Din. Sumijo, da je ogenj podtaknil bivši lastnik zemljišča Antunović, ki se je zaradi zemljišča tožil z občino in pravdo izgubil. Antunovića so zaprli, a tajni požig.

— **Založništvo in knjigarni.** Jadranska Straža izda tudi letos svoj koledar in sicer ga hoče dati v založništvo kakoli založni firmi pod pogojem, da oskrbi redakcijo Jadranske Straže in da firma gotov odstotek Jadranski Straži, ki bo oskrbela za propagando. Lanski in predlanski koledar, ki sta izšla šele koncem novembra v nakladi po 5000 izvodov sta se razpečala do poslednjega izvoda. Založniške firme naj takoj stavijo ponudbo na Jadransko Stražo v Ljubljani.

— **Pobegla vojaka - roparja.** Od »neborake čete« v Osijeku je pobegnil Fr. Mišmaš iz Malih Reberc pri Novem mestu. Odšel je v Italijo, odkoder se večkrat vrača, izvrši doma par tatvin in zopet pobegne. V njegovi družbi so videli tudi vojaškega begunca Janeza Terlepa, sina neke beračice iz mokronoškega okraja. Ta dva sta vlomila tudi v zidnico Franceta Koželja iz Češenc, kjer sta odnesla dve steklenici mošta in sekira. V isti noči sta obiskala kočarja Bernarda Terlepa, katerega sta napadla v noči s samokresi in ga prisilila, da je vstal iz postelje in jima izročil listino s 3000 dinarjev. Ko sta prejela roparja denar, sta ga prisilila, da se je do nagega slegel. Na to sta ga privezala z močno vrvjo k neki lestvi in sta mu zamašila usta. Nato sta se vrnila zopet v koč in sta naropala: 3 moške obleke, srebrno uro s verižico, 2 srebrni verižici, par novih čevljev, samokres, dve perila in še za 250 dinarjev srebrnega avstrijskega denarja in sta pobegnili. Večji del obleke in perila je last raznih strank, ki so jih prinesli v izde. lavo k Terlepu, ki je krojač. Napravila sta možu za okrog 12.000 dinarjev škode.

— **Žeparji v cerkvi v Dravljah.** Dne 16. avg. na sv. Roka dan so se izvršile v dravljški cerkvi med službo božjo štiri predrzne žepne tatvine. Sestrama Ivani in Ani Habičevi iz Rezora pri Hrušici sta bili ukradeni dve črni usnjati denarnici z vsebino 50 Din in pa 1250 Din. Eno denarnico, seveda prazno, so našli po maši za cerkvenimi vratni. — Petru Sitarju iz Križ pri Trliču je bila ukradena tudi črna denarnica z vsebino 750 Din gotovine in več računov, Mariji Vehovčevi iz Vodic pa temna denarnica z vsebino 500 Din. Občinstvo se pred temi predrznimi lopovi, ki so se v zadnjem času silno razpasli pri nas in ki se ne strašijo krasti celo v cerkvi, prav resno svari.

— **Žeparji v vlakih.** — Drago spanje. Med vožnjo iz Zagreba v Brežice je zadrževal v vlakcu trgovca Mate Sandali iz Boljune. Ko

se je prebudil, je pogrešil črno usnjato listino, v kateri je imel 1585 ltr in 100 Din gotovine ter potni list. — Sprevodniku drž. žel. Francetu Ulčarju je bila ukradena med vožnjo iz dolenskega na glavni kolodvor sivkasta 500 Din vredna pelerina.

Iron, železnati izdelek, znano sredstvo proti slabokrvnosti in blodilnosti ter pomanjkanju telesa. Proizvaja ga Mestna lekarna v Zagrebu in se dobi v lekarni Leustek.

Ljubljanske novice.

Ij Odkrita beseda. »Narodni dnevnik« je v svoji številki od 27. avgusta apeliral na »Slovenec«, češ, da od njega pričakuje, da bo objavil imeni dveh mladih gospodov, ki sta storila te dni nek zločin, pa ju policija, oziroma državno pravdnistvo prikriva, ker sta iz bogate in ugledne rodbine. — »Slovenec« ju pa ni mogel povedati, ker mu do danes o tej zadevi ni bilo ničesar znanega. Sicer pa se nam čudno zdi, zakaj se »Narodni dnevnik« zanaša na nas — kolikor je to sicer za nas častno — sam pa imen ne objavi? Dne 28. avgusta »Narodni dnevnik« svoj poziv na nas ponavlja in pravi, da gre pri omenjenem zločinu za onečaščenje dveh gospodov, ki da so ju neznanca v avtomobilu odpeljala in s samokresi prisilila do neprostovoljnega čina. »Ali je v Ljubljani zakon, da pridejo na sramotni oder samo reveži?« — vzklika pri tej priliki naš kolega, imen obeh gospodov pa zopet ne pove! — Kar se nas tiče, smo se ravno zaradi tega poziva za stvar pinteresirali in izvedeli od privatne strani večerj zvečer sledeče: da je policija te dni zaprla mlada Ljubljancina Grobelnika in Marčana zaradi hudo delstva, ki ga »Narodni dnevnik« omenja.

Policija sama in državno pravdnistvo pa sta izrečno izjavila, da ne dasta nobenih informacij, češ, da bi objava imen in podrobnosti lahko na potek preiskave, ki še ni končana, škodljivo vplivala; ne tajita pa, da sta omenjena gospoda res aretirana. Stvar pa je, kakor smo večerj izvedeli, po Ljubljani že tako notorična, da objava imen in čina v listih ne more imeti več absolutno nobenega vpliva na preiskavo. Oba obtožena sta bila, kakor so nas zdaj opozorili, zaradi svojega čina tudi javno izključena iz Orjune, koje člana sta bila, ne da bi se bil njihov zločin specificiral. Tega ne omenjamo zaradi tega, da bi hoteli količkej diskreditirati Orjuno, kajti take vrste zločinci se najdejo lahko v vseh organizacijah in strankah — ampak samo zategadelj, da ne bi kdo mislil, da je »Slovenec« zamolčal stvar iz kakšnih strankarskih ozirnov. V ostalem pa ima »Narodni dnevnik«, ki smo mu zdaj z veseljem ustregli, čisto prav, če graja oblasti, ki pustijo objaviti ime vsakega malega tatu in vsak najmanjši delikt, ki ga zagreši kak revež — četudi se vrši samo še preiskava —, imena ljudi pa, ki pripadajo premožnim slojem, kaj rade zamolčujejo. Če pa naj vladajo gotovi ozir — na rodbino, otroke etc. etc. — potem naj veljajo za vse enako, ker ima revež, pa četudi zadnji, enako čast kakor oni, ki se po avtomobilu vozi. Kolikrat se pridejo taki reveži pritoževati in zahtevajo reparacije, ker so se njihova imena objavila, ko stvar ni bila še nikakor dognana, ampak so bili zgolj policijsko osumljeni! Kako pa naj se stvar popravi, ako je ime že objavljeno? Kajti ljudi se stvar prime, tako da je dotičnik po nedolžnem umazan, četudi ga sodnija potem oprosti. Navadno zasluži deklasirani potepin celo več ozira nego bogatin, ki ima vsega na razpolago, da se ohrani na dostojnem moralnem nivoju, dočim reveža silijo k zločinu po ogromni večini nezakriviljene socialne razmere. Bilo bi želeli, da bi naše oblasti to upoštevale.

Ij Železniška nesreča na Dolenskem kolodvoru. Žrtav nj. — Materijelna škoda precejšna. Včeraj jutraj se je pripetila pred vhodom na dolenski kolodvor železniška nesreča, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtve. Tovorni vlak, ki vozi iz vojaškega skladišča na Kodeljevem drva na kolodvor, je skočil s tira. Popolnoma so zdrsnili s tira lokomotiva, tender in pa službeni voz. K sreči vlak ni vozil hitro. Nesrečo so povzročile napačno postavljene kretnice. Lokomotiva je nepačkovana, tender in službeni voz pa, katerega so že tekom popoldneva dvignili na tir, sta malo pobita. Pač pa je precej škode na progi, ki je v dolžini 50 m popolnoma raztrgana in je vsak promet še nemogoč. Osební promet se vrši s prestopanjem preko razdrte proge iz enega v drug vlak. Upajo pa, da bodo progo v kratkem uredili in da se bo promet že danes lahko zopet redno vršil. Kdo je zakrivil nesrečo, do sedaj še niso ugotovili, pač pa so dognali, da so jo povzročile napačno postavljene kretnice. Na mesto nesreče je prišlo takoj tehnično osebje, da očisti progo. Prišla je tudi takoj uradna misija z inženirjem Mühlhausnom in postajnačelnikom Antosiewiczem, ki je ugotovila, kako se je nesreča pripetila, ni pa še ugotovila, kdo jo je zakrivil. Tudi od osebja se ni nihče poškodoval.

Ij Higijenska razstava pod Tivolijem v Ljubljani ostane vsled neopredvidenih zaprek

zaprta do petka 29. t. m. Ker bo sedaj naprej občinstvu dana možnost, da si razstavo natančno ogleda, se priporoča nabava razstavnega seznama, ki je za ceno 3 Din na razpolago na licu mesta. — Županstva, župni uradi in društva, ki žele imeti v kraju bivališča brezplačna zdravstvena predavanja o ljudski higijeni, jetiki, spolnih boleznih, alkoholizmu itd., naj to javijo na razstavi ali pismenim potom Državnemu higijenskemu zavodu v Ljubljani. Predavanja se v krajih, kjer je vpeljana električna razsvetljava, pojasnjuje lahko tudi s skioptičnimi ali kinematografskimi slikami.

Ij Pobegnili je od svoje matere na Viču 18letna Ana Varšekova. Dekle je srednje postave, ima pristrizene kostanjeve lase in je oblečena v temno križasto obleko.

Ij Razposajen pijanec. Na Poljanski cesti je razbijal neki pijanec domov grede po oknih in je razbil več šip. Pred neko gostilno je opešal in se je naslonil na zid. Bil pa je še vseeno toliko pri moči, da je pravočasno pobegnil, ko so prišli domači pogledat, kdo jim je razbil šipo. Razgrajata, ki je sicer utekel, so spoznali in ga ovadili policiji.

Ij Gremij trgovcev v Ljubljani objavlja sledeče: Ker nekateri člani še vedno pošiljajo razne prosilce za podelitev podpore k gremiju, češ, da gremij ima podporni fond v ta namen, se članstvo obvešča, da gremij tega fonda še nima in dokler se članstvo polnoštevilno ne na dvakratni poziv ne odzove, koliko prispeva v ta fond, da je sklenil odbor na svoji zadnji seji, da se pobiranje prostovoljnih darov pri članih vrši še do končne odločitve, kot je bilo dosedaj običajno. Da se zadeva podpornega fonda čimprej reši, se člani tem potopu ponovno naprošajo, da javijo prispevek za podporni fond.

Ij Zapiranje in odpiranje trgovin. Trgovski gremij za politični okraj Ljubljana-okolica objavlja, da je sklenil za kraje Selo, Moste, Vodmat in Zelena jama z ozirom na številne pritožbe neenotnega zapiranja in odpiranja trgovin sledeče: Vsi trgovci brez izjem morajo imeti v okolici Selo, Moste, Vodmat in Zelena jama pričeniš 1. septembra 1924 trgovine ob delavnikih od pol 8. ure dop. do pol 1. ure popoldne in od 2. do 7. ure pop., ob nedeljah (izjema državne praznike 28./6. 1./12. in 17. dec.) od 8. do 11. ure dop. odprte. Istotako ostanejo trgovine cel dan zaprte na Veliko noč, Binkoštno nedeljo, Sv. Rešnje Telo, Božič. Proti kršiteljem te odredbe se bo najstrožje postopalo.

Ij Obsevanje s kremensko svetilko. Okrožni urad za zavarovanje delavcev je v svojem ambulatoriju Gradišče št. 2 priredil štacijo za obsevanje s kremensko svetilko. Obsevanje se vrši vsak delavnik od pol 11. do 12. in sicer ob pondeljkih, sredah in petkih za moške, ob torkih, četrkih in sobotah za ženske člane in svoje. Obsevanje je zlasti uspešno pri rahičnih obolenjih (angleški udnici otrok), kirurški tuberkulozi (jetiki kosti, sklepov, žlez, kože) in skrofulozi. Člani in svoji, ki žele biti deležni tega zdravljenja, se imajo zgledati pri pristojnem uradovem zdravniku.

Ij Potni list za povratek v Ameriko, izpostavljen dne 17. maja 1924 od generalnega konzulata v New-Yorku, je bil ukraden v gostilni pri »Tislerju« v Kolodvorski ulici Mihaelu Zorku iz Dobrave pri Krškem.

Ij Koncert. V restavraciji in kavarni »Tratnik« vsak dan koncert ruskega umetniškega balalajčnega orkestra iz Zagreba, obstoječega iz 11 oseb. Godba, petje in solospeli priljubljenega tenorista. Od 20. do 1. ure. Vstop prost.

Naznanila.

»Ljubljana« bo imela danes, četrtek ob 8. uri zvečer skupno pevsko vajo. Nikogar ne moremo pogrešati.

Čevljarska obrtna zadruga v Ljubljani naznanja interesantom, da se vrši nje redna pomočniška preizkušnja v nedeljo 14. septembra t. l. Zlasiti se je najkasneje do dne 10. septembra v zadrugi pisarni, Hrenova ul. 4. — Načelnstvo.

Stalna podružnica »Kršč. šole«. Odborova seja danes zvečer ob 8. uri v Jugoslovanski tiskarni.

Dol. Logatec. Ljudski oder v Ljubljani uprizori v nedeljo dne 31. avgusta t. l. ob 8. uri zvečer v društvenem domu v Dol. Logatcu velezanimivo in humorja polno veseligo v treh dejanjih »Težke ribe«. Vsi prijatelji lepe dramsatične umetnosti iskreno vabljeni. Predpridatna vstopnice v konsumnem društvu v Dol. Logatcu.

Okrožnica notarske zbornice v Ljubljani vsem gospodom notarjem. Gospodje notarji se naprošajo, da se v čim večjem številu udeležijo sestanka Pravnikov v Zagrebu dne 19., 20. in 21. septembra t. l. ter dolične prijave dopišljejo najkasneje do 30. avgusta t. l. društvu »Pravniki v Ljubljani«. — Zbornični predsednik: Hudovernik.

I. splošno podporno društvo uradnih slug železničarjev. Dne 31. avgusta 1924 se vrši v Rokodolskem domu, Komenskega ulica 12 I. redni letni občni zbor ob 9.30 dopoldan. Ako občni zbor ni sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor z istim dnevnim redom, ki je sklepčen in egleda na število navzočih članov. Dnevni red: 1. Poročilo pred: sednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitve za novi odbor. 5. Sprememba pravil. 6. Roznosterosti. — Odbor.

Gospodarstvo.

Zemeljska in svetovna energija

V Londonu se ni vršila samo znana politična konferenca, temveč pod okriljem imperijske razstave v Wembleyu so se vršili v močnem hallu industrijske palače zbori trgovskih, političnih, gospodarskih in socialnih društev, ki so pretresali najresnejše probleme, kateri težijo dandanes poleg povojnih vprašanj civilizirane narode.

Med temi sestanki je bila tudi »The World Power Conference«, svetovna konferenca energije in gonilnih sil. Šlo je za velik mednarodni sestanek, ki so se ga udeležile visoke osebnosti in kojega glavni namen je bil podpirati sodelovanje med raznimi deželami v največjo korist človeštva.

Sklicatelji te konference, med katerimi se nahajajo najpomembnejše osebe britanskega sveta, so napisali v program sledeči stavček: »Društvo narodov s svojim uradom dela in mednarodnim sodnim dvorom se bavi s političnimi in delavskimi vprašanji; konferenca svetovne energije bo pa sestavljena na ta način, da bo moglo devetintrideset narodov, ki so na njej zastopani, sodelovati vsak s svojimi skušnjami in tehničnim znanjem pri rešitvi velikih industrijskih problemov, od katerih lahko zavisi vsa gospodarska bodočnost sveta.«

Veda ne pozna mej in udeležba nemških in ruskih delegatov, kakor tudi onih iz Amerike in dominijonov, je pokazala, da je šlo tu za zelo intenzivno sodelovanje.

Pametna uporaba naravnih sil za potrebe industrije se mora in more udeležiti v interesu vseh narodov, kot je dejal to britanski prestolonaslednik v svojem otvoritvenem govoru: »Trebja je izvesti iz narave vse stvari, ki vsebujejo vrednote in ki nam jih nudi, in spremeniti to naravno bogastvo v človeško bogastvo za takojšnjo uporabo.«

V gospodarskem in tehničnem časopisu se razpravlja že od vojne časa sem o potrebi, da se valorizirajo na novih podlagah proizvodnja, ki skušajo stvoriti in povečati bogastvo modernih industrializiranih držav. — Lahko rečemo, da so povsod že prekoračili prvo stopinjo rekonstruktivne vročinske bolezni. Toda po petletni perijodi pa izgleda, če sodimo po uradnih poročilih in statistikah, da v nobeni deželi ne napreduje aktivnost. Vendar pa bi bilo napačno meniti, da so se le za trenutek ustavila znanstvena in industrijska raziskavanja.

Glavne svetovne države so poslale v Wembley delegacije izvedencev in poročila teh specialistov bodo morala zbuditi pozornost vlad, ki se danes bavijo z organizacijo produkcije in nadziranjem gibanja cen.

Tako so gotova poročila dala racionalno razlago depresije, ki danes ogroža gospodarstvo Velike Britanije. V tem je treba videti rezultat napredka industrializma, ki se je razvil vsled vojne na različnih tržiščih. V mnogih deželah je bilo treba zgraditi tovarne, da se pride v okom pomanjkanju manufakturnih proizvodov, katere so pred vojno uvažali iz inozemstva. Jugoslavija je na primer že ena teh držav. Enako se je tudi močnost absorpiranja angleških izdelkov po dominijonih zmanjšala v meri, kakor so se ti tehnično organizirali.

Celo v zastareli Evropi se kaže izreden napredek izkoriščanja električne energije v tovarniškem in celo pri poljskem delu. V Ameriki se moramo uporabiti električne sile naravnost čuditi, na ozemlju med Bostonom in Washingtonom, ki šteje 60.000 štirijaskih milj, se nahaja 550 električnih velečlaj, 36.000 kilometrov železnice je elektrificiranih in 10.000 industrijskih podjetij ima električni pogon. L. 1919. je produkcija znašala 4 milijone 500.000 Kw in zmanjšanje uporabe premoga se ceni letno na 150 milijonov ton, kar pomeni prihranek ogromne vsote 508 milijonov dolarjev.

Profesor Gibson, ki je govoril o »belem premogu«, je dejal, da bi mogla njegova uporaba v Veliki Britaniji in Irski dati 800.000 konjskih sil. Vsa energija, ki bi jo rabile javne in industrijske naprave v deželi, bi bila po številkah leta 1907. okoli 9.800.000 k. s.

Nek drug govornik je podal zanimive številke o produkciji premoga. Na geološkem kongresu v Torontu leta 1913. so zračunali, da bo svet imel, če njegove potrebe ne bodo narastle, premoga še za 6000 let. Pri dandanašnji uporabi ga bo pa le še za 1500 let, tako je narasla. Anglija bo izčrpala svoje zaloge premoga že v petih stoletjih.

Kar se tiče petroleja, so izračunali, da ga bo Ameriki v njenih ležiščih zmanjkalo že v petindvajsetih letih, toda brezdvomno lahko računa na koncesije, ki si jih je zagotovila v večini petrolejskih dežel sveta.

Iz teh par izjavljanj lahko sklepamo, kako važna vprašanja so se stavila tej konferenci. Na podlagi danih števil je eden govornikov dejal, da je narava dovolj bogata, da zadosti pohlepu vseh narodov, ne da bi bilo treba, da bi se s silo borili za njene zaklade. In te besede naj bi si predvsem zapomnili državniki in diplomati.

Čebelarški kongres v Belgradu.

V nedeljo dne 24. avgusta t. l. se je vršil v Belgradu kongres čebelarjev iz cele države. Udeležilo se ga je tudi več Slovencev, saj je čebelarstvo zelo važna naša gospodarska panoga, ki donša našim čebelarjem lepe dohodke. Kongres je priredil »Savez pčelarskih udruženj« s sedežem v Belgradu.

Na tem kongresu je referiral o stanju čebelarstva v naši državi in o pomenu čebelarstva za naše narodno gospodarstvo načelnik v prometnem ministristvu g. Jova Jovanović.

Kakor je razvidno iz statistike naše zunanje trgovine, ki jo je izdala naša generalna direkcija carin, se je l. 1922 uvozilo v našo državo 22.570 kg nepredelane voske in 2 milijona 148.348 kg predelane voske v celokupni vrednosti 15 milijonov 468.429 Din. Zato bi morala državna oblast v prvi vrsti paziti, da se produkcija domačega voska tako poveča, da bi uvoz popolnoma odpadel in da bi začeli producirati vosek tudi za izvoz.

Referent je nadalje navedel podatke o čebelarstvu v posameznih pokrajinah naše države. Iz teh podatkov je razvidno, da je v Srbiji od vseh panjev 90 odstotkov starih, med tem ko je čebelarstvo v Banatu najnaprednejše. Tu je 70 odstotkov vseh panjev urejenih popolnoma moderno.

O razširjenosti čebelarstva govore sledeči podatki: Na 1 kvadratni meter pride v Bački 8 panjev, potem v Sloveniji 3,5 panja, v Srbiji 3 panji, v Hrvatski in Slavoniji 2,5 panja, v Bosni in Hercegovini 2 panja, najmanj pa jih je v Dalmaciji, kjer pride na 1 kvadratni kilometer 1 sam panj.

Skupno se nahaja v naši državi 523.406 panjev, od katerih je 409.689 komadov starih, 123.717 pa modernih. V odstotkih znaša to razmerje: 80 odstotkov starih in 20 odstotkov moderno urejenih.

Na 1000 prebivalcev pride v celi državi povprečno 44 panjev.

Kongres je nadalje ugotovil, da je treba otvoriti v najkrajšem času višjo čebelarško šolo pri eni izmed naših univerz. Ravnotako je sklenil kongres, da se mora nauk o čebelarstvu upeljati na vseh učiteljskih in bogoslovnicah. Na kongresu se je razpravljalo tudi o izdajanju posebnega strokovnega čebelarškega lista, katero se mora vsekakor zagotoviti.

Na kongresu je bila sprejeta tudi resolucija, v kateri se nahajajo vse zahteve organiziranih čebelarjev.

Prihodnji čebelarški kongres se bo, kakor se je sklenilo na letošnjem kongresu, vršil l. 1925. v Osijeku.

g Novosadska borza. Pšenica nova Din 360—362, koruza 285—290, oves 285—290, moka 565—570, otrobi 185—200. Situacija na žitnem trgu je skoro brez posla. Glavni vzrok temu je ogromno pomanjkanje gotovine. Po vsej priliki se bode v nekaj dneh zopet otvoril železniški promet preko Bogojevega ter bode nato vsled tega prevoznina v naše kraje kakih 500 Din pri vagonu cenejša.

g Carinarnica na Rakeku. Glavna carinarnica v Logatecu je ukinjena; namesto nje se je osnovala carinarnica na Rakeku z oddelki v Logatecu, Kalcah, Hotedršici, Otoku in Kozaricah.

g Poravnalni narok. V poravnalni zadevi Ivana Vavpotiča, trgovca in posestnika v Gor. Radgoni se vrši narok 5. septembra 1924 pri okrožnem sodišču v Radgoni.

g Ležišča asfalta v Črni gori. Strokovnjaki ministrstva za gozdove in rude so našli v okolici Ulčinja bogata ležišča asfalta.

g Za enotni trgovski, menični in čekovni zakon. Posebna komisija izdeluje načrt novega meničnega, trgovskega in čekovnega zakona. Komisija ima nalogo, da dovrši delo do konca tega meseca.

g Za novo železniško tarifo. V železniškem ministristvu se izdeluje načrt za novo železniško tarifo.

g Kovani denar. Kakor poročajo iz Belgrada, ministristvo ne bo menjalo dosedanjih predpisov o prometu z drobižem, ki ga je izdala država, ker se bo kmalu začelo s kovanjem kovinskega drobiža, kakor to tudi predvideva finančni zakon za l. 1924—1928., kateri denar bo zamenjal dosednji papirnat drobiž.

g Izmenjava češkoslovaških bankovcev po 500 K. Bančni urad češkoslovaškega finančnega ministristva je obvestil naše finančno ministristvo, da poteče dne 31. t. m. rok za zamenjavo češkoslovaških bankovcev prve emisije v rdeči barvi po 500 Kč z datumom od 19. aprila 1919. Do naznačenega roka se bo izmenjava vršila pri bančnem uradu finančnega ministristva v Pragi.

g Obtok bankovcev v Češkoslovaški. Po zadnjem izkazu je znašal obtok bankovcev v Češkoslovaški 7 milijard 533 in pol milijona češkoslovaških kron.

g Narasčanje hranilnih vlog v Avstriji. Z Dunaja poročajo, da so v sredi avgusta t. l. znašale hranilne vloge na Dunaju pri velebankah, hranilnicah, konzumih in drugih zavodih 1,3 bilijona avstr. kron. Od julija na avgust so se povečale za 156 milijard aK. Od začetka sanacijske akcije (avgust 1922) pa do danes so narasle hranilne vloge na ca sedem-

desetkratno vsoto vlog v l. 1922. avgusta meseca.

g Konkursi v Italiji. V prvi polovici t. l. je bilo pripravljenih pri trgovskih sodiščih 3767 konkursov napram 2558 v istem razdobju l. 1923 in napram 1571 v isti dobi leta 1922.

g Svetovna produkcija sladkorja. Znana statistika Willet in Gray ceni svetovno produkcijo sladkorja v kampanji 1923-24 na 19 in pol milijona angleških ton (angleška tona ima 1016 kg) napram 18 milijonov ton v predloži kampanji 1922-23. Produkcija v kampanji 1923-24 pomeni dosedaj še nedoseženo rekordno višino. Donos pesnega sladkorja se ceni na 58 milijonov angl. ton napram 5,2 milijonov v predloži kampanji, produkcija trsnega sladkorja pa na 13,6 milijonov ton, med tem ko je v kampanji 1922-23 znašala samo 12,86 milijonov ton.

g Svetovna letina hmelja. Ameriška trdika Schwarz in sinovi v New Yorku ceni letošnjo produkcijo hmelja na celim svetu na en milijon 67.000 kvintalov (1 kvintal ima 50 kg), konzum pa na 952.000 kvintalov. Potemtakem bi letošnja produkcija hmelja, če bo za časa trgatve lepo vreme, bila za 115.000 kvintalov večja od konzuma. — Produkcija (v oklepaju konzum) v posameznih državah se ceni sledeče: Jugoslavija 40.000 (5080), Češkoslovaška 155.000 (40.000), Nemčija 145.000 (130.000), Poljska in Rusija 60.000 (5000), Francija 70.000 (80.000), Belgija 35.000 (86.000), Avstrija 1000 (20.000), Ogrska 1000 (5000), Skandinavija (25.000), Italija in Švica (20.000), evropski kontinent skupno 507.000 (416.000).

g Frankfurtski velesejem. Kakor nam poročajo, dobe obiskovalci frankfurtskega velesejma, ki se vrši od 21. do 27. septembra v Frankfurtu na Majni, nemški vizum za polovico cene, ako se izkažejo z vstopnico za velesejem. Te vstopnice kakor tudi vsa pojasnila daje brezplačno generalno zastopstvo HAMBURG-AMERIKA-LINIJE, Zagreb, Cesta B št. 3. Kdor ima tako vstopnico, sme brez vsakega doplačila obiskati in razgledati vse velesejske ureditve.

Izpred sodišča.

Drago in nevarno maščevanje. Domača fanta Franceta Kramar in Žagar iz Iške vasi sta bila že Stefanovega praznika lani skregana. Na pepelnico sredo pa je prišlo med njima do čudne poravnave. Kramar je namreč naletel na svojega nasprotnika po noči na vasi in sicer sta bila oba med večjo gručo fantov. To priliko je porabil Kramar. Priplazil se je skrivaj in skrit za drugimi fanti s kolom k svojemu nasprotniku. Udaril ga je pošteno po glavi in se je zmuznil med gručo tovarišev. Žagar je, kakor pripovedujejo najbližje priče, na prvi udarec padel. Preobračal se je nekoliko časa po snegu, nato pa je zopet vstal in je odšel. Dobil je težko poškodbo na glavi, prebito je imel lobanjo in le malo je manjkalo, da ni podlegel poškodb. Kot storilca so aretirali obtoženega Kramarja, ki pa je odločno zanimal, da je on udaril Žagarja in je trdil, da bi on takoj pokazal napadalca, če bi ga poznal. Zaslisanih je bilo veliko prič, ki pa so si v svojih izpovedih, dasi so bile vse zaprisežene, popolnoma nasprotovale. Pristaši Kramarja so ga zagovarjali in so ugotavljali, da takrat, ko je počel in je Žagar padel, Kramarja sploh ni bilo zraven in je bil precej oddaljen v drugi družbi. Pristaši Žagarjevi pa so odločno trdili, da so videli, ko je Kramar udaril Žagarja. Le eden je rekel: »Gospod jaz ne vem kdo ga je, ne morem reči, ker ne vem, kako mene lahko oči zanesejo. Udarec je padu, počel je, pa se je fant prebrnu. Brskov in metov se je še malo po snegu, nato pa je vstov, pa je šov. Vidu sem človeka, ko je stopu k njemu in ga udaru, kdo pa je biv, pa ne vem.« Po daljšem dokazovanju se je senat končno le uveril, da je bil Kramar pobijalec in je bil obsojen radi težke telesne poškodbe na 4 mesece težke ječe. Plačati pa bo moral vse sodne stroške, zapor, takso 75 Din in pa Žagarju za zdravljenje bolečine in izgubo za služka še 5542 Din, tako, da si bo drugi pač dobro premislil, predno se bo odločil za tako sirovo in nevarno maščevanje.

Mast za poroko. Dne 29. julija ob 10. uri zvečer je zasačil stražnik delavca Andreja Rodeta, doma iz Stare Vrhničke, ki je bil zaposlen nazadnje nekje na Ambroževem trgu, ko je prodajal mast. Ker možakar ni mogel dokazati, da je dobil mast na pošten način, ga je stražnik aretiral in končno so ugotovili, da je mast ukradel svojemu bivšemu gospodarju Bordačiču. Zagovarjal pa se je Rode takole: Imel sem nevesto in ta me je silila, da naj jo poročim. Rad bi ji bil ustregel in postal priden mož, toda nisem imel denarja za poroko. Zaslužil sem pač le toliko, kolikor sem potreboval za življenje. Ohcet pa je danes draga. Da bi dobil sredstva za poročno obleko in prstane, sem res vzel zavoj 12 in pol kilograma masti, v ovoj pa sem zavil primerno velik kamen. Mast je bila vredna 350 Din. — Vseled priznanja in kesa bi bil dobil ponesrečen ženin bolj mlo kazni, toda ker je bil že dvakrat radi tatvine in enkrat že celo radi hudodelstva ropan kaznovan na tri leta ječe, je bil obsojen zopet na šest mesecev težke ječe in mora plačati vse stroške. Mast pa je poškodovanu vrnila policija. Tako bo morala nesrečna nevesta zopet precej časa čakati na

ponesrečenega ženina, če je namreč njegov zagovor resničen.

Zalostne razmere. Pred senat deželnega sodišča stopi še mlad fant Jože Repič, doma iz Cirknice. No Jože, mu pravi predsednik, sedaj pa vse po pravici povejte, pa bo veliko manjša kazen. — Bom gospod. — Kaj je vaš oče? — V blaznici je, pa ne vem, zakaj je znorel. — No, in pa mati? — Ja gospod, mati je pa večkrat pijana in je zelo sitna! — Pa ste vi zdravi? — Ne popolnoma, včasih me glava boli. — Ja takrat gotovo, če vas kdo po glavi udari? — Ja gospod — takrat prov gotov. — No vi ste obtoženi, da ste udarili 18. aprila svojo mater po roki in ste jo precej poškodovali. — Ja res je gospod, pijana je bila, pa nisem mislu toko h'do. — No mati pred sodiščem ni pričala proti vam, pač pa vas je tožila orožnikom, katerim je tudi priznala, da je bila malo vinjena. — Je prov gospod! — No pa naprej. Dne 2. majnika ste pa udarili Tomaža Korošca z matiko po glavi, nakar ste ga tolkli še s pestmi po obrazu in ste ga precej poškodovali. — Ja res je gospod, pa sem biv pijan. — Z ozirom in ker tudi ni prav zelo brihten, je bil obsojen za enkrat samo na en mesec ječe in bo moral plačati, kadar bo kaj imel, vse stroške.

Obsojen tat. Brezposelni hlapec Valentin Lotrič, doma iz Železnikov, je bil obtožen, da je ukradel Avgustu Florjančiču suknjič in nekaj perila, Francetu Scagneti v Vidmu kolo in ene vajeti, Ivanu Debelaku pa košaro obleke, površnik, nekaj perila in denarnico z manjšo vsoto denarja. Zasačili so ga pri prodaji kolesa. En del tatvine je obtoženec priznal, to pa le, ker ni mogel tajiti. Na predlog drž. pravdnika, ki je posebno poudarjal, da fant kljub temu, da je zdrav, jak in močan, ne kaže nobenega veselja do dela, je bil obsojen na 4 mesece težke ječe.

Šolske knjige! Vse šolske potrebščine!

ima v bogati izbiri

»NOVA ZALOŽBA«

R. Z. Z. O. Z. — LJUBLJANA

Kongresni trg štev. 19 — v nunski hiši

Priporoča svojo bogato zalogo pisarniških potrebščin za urade in dom. — Prodaja knjige lastne in drugih založb, tudi inozemskih.

Po svetu.

— Leninova mumija. Sedaj doznamo, da so Leninovo truplo tako površno in hitro mazili, da je začelo trohniti in so morali grobnico zapreti. Posebna komisija je sedaj določila, da bodo truplo popolnoma mumificirali. Mumificiranje bo izvršil profesor Vorogiev iz Harkova, oziroma ga je moral sedaj že izvršiti. Kajti ruski listi so pisali o tem v začetku julija in so rekli, če še tako skrbno dela, da bo dogotovil delo v štirih tednih. Sovjeti nekega mesta so poslali v Moskvo prošnjo, naj se zadnji dan v tednu ne imenuje več nedelja, temveč Leninov dan in naj se to uradno določi.

— Zračna pošta najvarnejša? Po splošnem mnenju je najvarnejše potovanje po zraku. Da temu ni povsem tako, dokazuje statistika o prometnih nesrečah na Francoskem in v drugih kulturnih državah. »Exporteur Français« poroča: V času od 1. januarja t. l. je smrtno ponesrečilo na voznji z avtomobilom 179 oseb, z železnico 66, z letalom pa samo 1 oseba; ranjenih je bilo v prvem slučaju 1947, v drugem 1249 in v tretjem 3 osebe. V Londonu je bilo tekom l. 1923. na železnica ubitih 667 oseb, v celi Angliji pa so zahtevale prometne nesreče na kopnem 2768 žrtev. V Nemčiji se je v zračnem prometu na 1,739.931 kilometrov ni pripetila nobena nesreča, do čim odpade v železniškem prometu na vsak milijon kilometrov 6 smrtnih žrtv. V Združenih državah prihaja na vsak milijon kilometrov železniškega prometa povprečno po 12 smrtnih žrtv. V celi Evropi so l. 1923. letala prepeljala nad 50.000 potnikov, ki so vsi nepoškodovani dospeli na cilj.

— Nezgoda italijanskih letalcev. Znani italijanski letalec Locatelli se je hotel udeležiti ameriškega poleta okoli sveta. V spremstvu poročnika Marescalchija in dveh strojnikov je dne 25. julija t. l. odletel iz Pise in na poletu preko Marseillea, Ženeve, Strasbourga, Rotterdama, Hulla, Stromnesa na Orkneyskem otočju, Farorskega otočja in Islandije došel ameriške letalce. Minoli teden so se letalci iz Reykjavika znova odpravili na pot proti Grenlandiji. V bližini rta Farewell je moralo italijansko letalo vsled nedostatka na motorju pristati na morju, potem se pa ni moglo več dvigniti v zrak. Letalo je postalo tako plen vetrov in morskega toka. Tretji dan so končno opazile letalo ameriške vojne ladje, ki so rešile Locatellija in njegove tovariše iz mučnega položaja. Vsi štirje letalci, ki jih je poleg drugega mučil mraz, so bili že čisto onemogli. Locatelli opusti nadaljni polet in se vrne v Italijo. Tudi ameriški letalci morajo najprej izmenjati motorje predno bodo mogli nadaljevati svojo pot.

Poravnajte naročnino!

Zanimivosti.

TO TI JE MESTO!

Ko je bil v Novem Jorku nedavno tega otvorjen narodni konvent, je prinesel neki ondodni časnik naslednji članek: »Mar poznate to mesto?« Ima 5.600.000 prebivalcev, od katerih se je rodilo 2 milijona v inozemstvu. V njem živi več Lahov kakor v Rimu, več Irceev kakor v Dublinu, več Nemcev kakor v Bremnu ter desetina vseh Judov na svetu. V njem je več telefonskih linij kakor v Londonu, Parizu, Berlinu, Petrogradu in Rimu skupaj. Ima pet največjih mostov na svetu, vsak je najmanj miljo dolg. Vsak dan je odprtih 2000 gledališč in kinematografov. Mesto se ponaša s 1500 cerkvami vseh ver. V Novi Jork pride sleherni dan več kakor 300.000 ljudi. Vsako 52. sekundo prihaja vlak, vsakih 13 minut je poroka, vsakih 6 minut se rodi dete. Vsakih 10 minut se ustanovi trgovina, vsakih 51 minut zraste nova hiša. Tak ti je Novi Jork!

KAKO SE NARAVA IGRA.

V Kamenskem dvoru pri Pacovsku je bila videti julija meseca izredna posebnost. Na eni njivi so imeli posejano pozno rž, a na sosedno njivo so vsejali pšenico. Obe njivi ste bili v istem času v cvetju in julija se je nudila gledalcem nenavadna prikaženja. Nekateri klasi na rženem polju so imeli polovico rženih in drugo polovico pšeničnih zrn, na pšenični njivi pa zopet narobe, polovico pšeničnih a drugo polovico rženih zrn. Ljudje so gledali in zmajevali z glavami. Kdor pa pozna mendelizem, se temu ne bo čudil.

BREZKONČNOST ŽIVLJENJA.

Človeštvo, ki šteje dve milijardi ljudi, spada v vrsto najmanj razširjenih bitij. V kozarcu vode je več živih bitij nego ljudi na celi zemski obli. Navadna muha da tekom treh letnih mesecev življenja 60 bilijonov naraščaja. Morska zvezda znese do 300 milijonov jajc, nekatere ribe do 10 milijonov. Najhitreje pa se množijo takozvana nižja bitja. Mikroorganizem, ki se vedno enostavno razcepi nanovo, je dal tekom petih let 3092 pokolenj. Če bi ostalo vse to potomstvo pri življenju, bi zavzelo 10.000 krat večji prostor nego cela naša zemlja.

KRALJESTVO FATE-MORGANE.

Pravo kraljestvo Fata-Morgane, pravičljivi slik, ki jih ustvarjajo v nepretrganem vročem zraku solnčni žarki, ni Sahara, kakor se navadno misli, temveč mali koteček Rusije. Ta kraj ima malo obiskovalcev, dasi leži poleg po turistih priljubljenega Krima in Kavkaza. To je takozvana Arabatska Strelka — dolgo in ozko medmorje — ki je široko 3—1 km ter deli jezera in močvirja Silvaša (Gnillega morja) od Azovskega morja. Zračne slike so tu vsakdanji pojav. Malokdaj se vidita oba morja istočasno, dasi je Arabatska Strelka zelo ozka in popolnoma ravna. Navadno je zastrto eno ali drugo morje s fantastičnimi zračnimi slikami potokov in jarkov. Vse te pokrajine se vidijo samo 2—3 ure, potem pa se vstvarijo zopet nove. »Puščava sanja«, pravijo domačini.

BELI INDIJANCI.

Nedavno tega je prinesel brzojav poročilo, da so našli v Colonu v Panami plemo belih in plavalasih Indijancev. Našla jih je ekspedicijska O. Marsha. Zadnje čase pišejo angleški listi o tem novem človeškem rodu. Ko sta dva člana omenjene ekspedicijske, prof. Baer in botanik P. Brin z 10 domačini vred padla kot žrtve nezdravega podnebja, se je

posrečilo Maršu prodreti do darijskega istma, na meji Columbijske. Tu se je seznanil s Inom Paguinom, poglavarjem darijskih načelnikov. Prvi razgovor s tem močnim možem ni uspel. »Ali kmalu sem spoznal«, piše Marsh v »Times«, da potrebuje Paguin zase in svoj rod zdravil. Na to sem osnoval svoj načrt. Najprej sem se obrnil na pravdnika Panama s prošnjo, da bi poslal v Darijo 2 zdravnika z zalogo zdravil, predvsem z znatno množino seruma za kožo. S tem sem si pridobil načelnikovo zaupanje. Ko se je to zgodilo, sem mu dejal, da bi dal njemu ne vem kaj, ako bi mogel videti bele Indijance, ki baje že odnekad živijo v darijskih gorah. Zdi se, da so rudečkokeži tudi bele Indijance samo zato tako sovražili, ker so Španci v 1. 1712 do 1717 toliko ljudi tam pomorili. Ko so bili Španci pregnani iz dežele, so je vsa jeza rdečkokežev obrnila proti belim Indijancem. In pravo čudo je, da se je peščica tega plemena ohranila do današnjih dni. Moral sem načelniku pojasniti, da bo dokaz o življenju belih Indijancev Evropeca genil, da jim bo več ležeče na usodi vsega indijanskega plemena in da jih bodo stalno zalagali z zdravili. Po daljšem pogajanju se je načelnik omehčal in dal poklicati bele Indijance. Pred menoj je stalo približno 100 stasitih, lepih mož in mlanih žensk. Na moje prigovarjanje se je med rdečimi in belimi Indijanci sklenil mir in so bile tem priznane vse pravice njihovega plemena. Izvolil sem izmed njih tri ljudi, kralja in dva sluga, ki jih bom vzel s seboj v Zedinjene države, če bo to dovolila panamska vlada. Beli Indijanci se odlikujejo od svojih rdečih bratov po močno razviti kreposti karakterja, poštenosti in pravilnosti.

SLAB RAČUNAR.

Smešen dogodek je doživel pred kratkem profesor Albert Einstein. Znani učenjak se je peljal z električno št. 7 in menjal denar pri sprevodniku. Slučajno je zamenjal bankovec po 50 milijard mark s 100-milijardskim in opozoril sprevodnika na dozdnevno pomoto. Ta je preštel bankovce še enkrat, se prepričal o pravilnosti računa, zmajal z glavo in se pomilovalno nasmešnil velikemu matematiku: »Gospod ste pač slab računar.« Navzoči, ki so spoznali Einsteina, niso mogli zadržati glasnega smeha.

NAČIN LOVA PRI INDIJANCIH.

Posebno radi so lovili Indijanci v našemljivi opravi. Z lokom in puščico oboroženi Indijanci se je zaval na primer v umetno pripravljeno jelenovo kožo, posušen mojsterko vse jelenove kretnje in se priplazil tako v največjo bližino pasočje se živali. Črede bizonov so zasledovali navadno v krinki prerijskih volkov. Ali pa so jih lovci na konjih obkolili in so kar naenkrat planili med nje; preplašene živali so lovili s kopji in puščicami, pozneje s puškami in samokresli. Strogo je bilo prepovedano pobiti jih več, kakor je bilo potrebno. To pobijanje v masah so si pridržali kulturni Evropejci; če tudi puške niso več dosti hitro delovale, so zapodili tisočglave črede kar čez rob prepada iz same pohlepčnosti po moriji. Indijanci so imeli stroge lovske predpise, vsako prekršitev so strogo kaznovali. Pozimi so lovili težke bivoje in jelene lose, ki so se vdiral v sneg, tudi na smučeh. Urne antilope je ukanil zviti Indijanec s tem, da je zbudil njih radovednost. Za divje oziroma podivjane konje so imeli laso, kakor ga imajo še danes južnoameriški gauchos (gauchos, divji pastirji v Argentini, Paragvaju

in Urugvaju). Pri velikih gonjah so podili divjačino proti že prejetim plotovom, ki so se vedno bolj zoževali, ali pa proti že prej nastavljenim zankam. Za vabo divjačine je služil Indijancem »lovski čar«; za bizone na primer je obstojal iz kamenite piramide, ki je nosila na vrhu bivolovo lobanjo. Imeli so posebne lovske ples, ki naj bi prinesli srečo, tako bizonov ples, medvedji ples, jelenji ples, antilopni itd. Zavili so se v kože tiste živali in skušali posnemati njene kretnje kolikor mogoče naravno.

PREDNIKI KITAJCEV.

Že več kot deset let živi na Kitajskem kot vladni rudarski strokovnjak švedski geolog in polarni raziskovalec I. G. Andersson. V zadnjih letih je s pomočjo »kitajskega odpora« in kitajske vlade v znanstvene svrhe veliko po Kitajskem potoval. Njegova raziskovanja so odkrila tudi nekaj, česar do sedaj nismo dobro poznali: kameneno dobo Kitajske. O teh znamenitih odkritjih je 1. julija predaval na Dunaju dr. Arne, ravnatelj zgodovinskih zbirk na muzeju v Stockholmu. Predavanje je pojasnjeval s skopičnimi slikami. Pred tremi leti je dobil Andersson v neki votlini v Južni Mandžuriji (ob železnici Peking-Mukden) človeške kosti, kameneno posodo, bisere in prstane iz kamna in školjk, koščeno orodje in veliko črepin; nekatere črepinje so bile črno pobarvane, na rdeči podlogi. Pozneje je dobil še več takih najdišč v pokrajini Honan. Od štirih posebno velikih je temeljito preiskal dve najdišči. Prvo je merilo 29 hektarov, kulturne plasti so bile do pet metrov debele. Posoda iz kamna je bila taka kakor v Evropi v mlajši kameneni dobi; silno veliko je bilo črepin. Takoj se vidi, da je to lončarstvo sorodno zapadnoazijskemu in jugovzhodnoevropskemu. Lani je kopal Andersson bolj na severozahodu Kitajske. Pri mestu Lan (čov = mesto) je našel velikanske naselbine in pokopališča okostij. Andersson je mnenja, da so nositelji te kulture Prakitajci, predniki sedanjih Kitajcev, ki so vdrl v tretjem tisočletju pred Kristusom od zahoda sem na Kitajsko. Sorodstvo z Zahodno Azijo in Jugovzhodno Evropo nam priča, da kitajska kultura ni tako osamljena, kakor smo mislili dosedaj. Vse kulture starega sveta so enotnega izvora. Vzhodni Turkestan je bil posredovalec. Anderssonove najdbe so za tritisoč let starejše kakor slavne najdbe velikih nemških, francoskih in angleških ekspedicijskih vojsk v Turkestanu.

Turistika in sport.

TEKMA AVTOMOBILOV IN MOTORJEV NA VRHNIKI.

Autoklub - sekcija Ljubljana ter Motoklub Slovenija sta si izbrala za svojo prvo sportno prireditev oni kos državne ceste, ki se sredi trga Vrhnika pri km 20 prične polagoma dvigati ter nato v nekaterih kratkih ovinkih doseže sedlo med ljubljansko kotlino in logaško planoto. Mora se priznati, da je bila ideja sportne tekme na tem kraju prav srečna. Ideja pa je realizirala tehniška komisija z veliko uvidenostjo, vsekakor tudi trdom in marljivostjo. Več tisoč občinstva nad 20 avtomobilov in motorjev je na razglednih točkah obrobilo tekmovalno progo. Proga je kljub dobri široki cesti vsled svojih 44 ovinkov športno zelo težka. Veliko število prigradenih tekmovalcev priča, da je v naših športnikih že pravi športni duh, ki si išče težkih nalog, da mu s svojimi odporom okrepe voljo, razum in napno mišice.

Dirkalna proga je merila 6 km ter imela

v celem okoli 180 m vzpona. Spored je obsegal dva dela. Prvi del je sestojal iz 8 motorjskih tekem: I. pomožni mot. do 125 cm³. Prvi Mičič, Beograd (DKDW), 7' 50" 4/5; II. motorji do 150 ccm. Prvi pl. Radics, Maribor (Puch), 8' 16" 3/5; III. Motorji do 250 ccm. Prvi Kopač, Ljubljana (BSA), 7' 27"; IV. motorji do 350 ccm. Prvi Kunaj, Zagreb (Zenith-Jap), 6' 31"; V. motorji do 500 ccm. Prvi Sotler, Zagreb (ABC), 6' 55"; VI. Motorji do 750 ccm. Prvi Gavrilović, Zagreb (Indian-Scout), 6' 46"; VII. motorji do 1000 ccm. Prvi Barešič (Indian), 6' 6". Vsi tekmovalci so vozili nevarno progo sigurno in odločno. Stil in elan, s katerim pa je vozil Barešič, je brezprimeren. Glede doseženega časa mu istotako nikdo ni mogel niti blizu. Občinstvo je tega našega najboljšega jugoslovenskega motociklista sprejemalo ob vsej progi z živahnim ploskanjem.

Točko zase, nekaj poseben dogodek za občinstvo je pomenila tekma motorjev s priklopnim vozom. Hribar Rado iz Ljubljane, že poznan kot eden naših prvih motociklistov po dosedanjih svojih uspehih na dirkah v Zagrebu, Beogradu in Ljubljani, je s svojim sovozačem Vodiškom osupnil občinstvo. Hribar je prevozil progo v 6' 49" (Indian) in oba sta žela navdušeno priznanje gledalcev.

Sledeči drugi del sporeda je obsegal tekme avtomobilov. Zastopani so bili razni tipi svetovnega slovesa. Vozaki, bodisi amaterji ali poklicni, so dokazali, da bi lahko to sportno prireditev vpeljali kot našo internacionalno tekmo.

V tekmah potniških avtomobilov so došli prvi: I. Pri tekmi do 1500 ccm prvi: Lapajne (Wanderer) 8' 48"; drugi: Kraker (Puch) 9' 13". — II. nad 3000 ccm prvi: šofer Kapelj (A. D. M., lastnik Vokač) 6' 47"; drugi: Polič (Chevrolet, lastnik Accetto) 7' 2".

Naslednji dve tekmi sta bili razpisani za sportne vozove: I. do 1500 ccm prvi grof Herberstein (Fiat 501) 6' 47" 2/5; drugi baron de Ghzyz (Fiat 501) 6' 48" 3/5. — II. Preko 1500 ccm prvi Jurca Josip (Ford Spezial) 6' 9" 4/5.

Od Josipa Jurca doseženi čas je najboljši čas avtomobilov tega dneva. Voz, na katerem je imel kot sovozača Angleža gospoda Brooks, je bil videti vsled svoje lahkote in nizke konstrukcije kar najbolj prikladen za tekme na takih progah, kakor je bila ta. Voz, ki je tudi že v inozemstvu z uspehom tekmoval, je svoj voz krmaril kar najdrzejše, temu odgovarja tudi doseženi čas.

Izven konkurence je nato startal Savatič iz Beograda na Alpha Romeo-Spezial. Prevozil je progo v velikem stilu, vrednem odličnega dirkalnega voza, v tretjem najboljšem času dneva, 6' 21".

Uprizoritev, red na tekmi sta bila vsega priznanja vredna. V uradni funkciji so izvrstno sodelovali: na startu dr. Zupanc, kot časomeri: ing. Gabersčik, dr. Karl baron Born, dr. Praunseis, B. Vesel, kot sodnika: ing. Prelovski in S. Vidmar, kot načelnik rediteljskega zbora: major Jaklič, pri blagajniških poslih: Kolšek.

Po tekmi se je zbrala številna družba športnikov v Logatecu, kjer je pod predsedstvom gen. dir. in predsednika autokluba sekcija Ljubljana A. Praprotnika ter predsednika Motokluba Slovenija dir. K. Fabianija sledil razglas zmagovalcev ter razdelitev kolajn in dragocenih častnih daril.

Prisostvovali so tekmam med nebrojnim občinstvom tudi predstavniki vseh oblasti. Opazili smo velikega župana dr. T. Šporna, armijskega komandanta gen. Tucakovca iz Zagreba, divizijskega komandanta gen. Stojana

Hagarin sin.

Roman. Paul Keller. — F. O.

(Dalje.)

45

»Torej, Robert, v eni steklenici je sekt — stane 4 marke in pol — v drugi pa mozlovce — med brati vreden 12 mark. Pokusiva najprej mozlovce!«

»Gospod doktor, ne vem — kako pridem do te časti —.«

»Poskusiva najprej mozlovce! Steklenica mozlovca za 12 mark je vedno čast. Za Vas in zame! Da se Vam torej iz samega začudenja ne bo morda zaletelo — zaročil sem sek!«

Robert malo pobledel.

»Zaročili ste se, gospod doktor? — Na potovanju?«

»Da, Robert — čisto prav — na potovanju! Prav ste zadeli — na potovanju! Nalašč sem moral odpotovati, da bi prišel vendar kdaj do tega.«

Doktor se smeji, da se kar trese. Goddec pa sedi ves v zadregi.

»Uboga Kristina!« mu uide.

»Poslušajte, Robert, to ni prav olikano od Vas! Res je, tudi jaz sem dolgo premišljal, pa —.«

»Oprostite, gospod doktor, kar tako mi je ušlo. Smili se mi deklica. Vi še ne veste, gospod doktor —.«

»Kaj ne vem? Ali Vam je Kristina povedala?«

Goddec prikima.

»In potem pravite, da se Vam deklica smili?«

»Da! Gotovo ne bi smel nič izdati, zdaj sem kar tako zinil —.«

»Na dan z besedo! Kaj je rekla? To moram vedeti, moram! Slab, čisto slab človek bi bili, Robert, če mi ne bi povedali. Od tega je vse odvisno, moja sreča, Kristina sreča! — Ali je — nesrečna?«

»Da, zaroka jo mora vendar narediti nesrečno!«

»Mora narediti nesrečno? Tako! — Tako!« — Mora jo narediti nesrečno! Potem — to se da hvala Bogu preklicati.«

»O ne, ne, gospod doktor, nikarte — ne vem, kaj govorim, saj se je od takrat lahko premislila.«

»Kaj se pravi od takrat? Odkar ste Vi govorili z njo? Od takrat premislila? Prav dobro! To bi šlo pa hitreje kot veterinca! — Med ženske se nikar ne spuščaj!«

Doktor udari s kozarcem, da se razleti. Robert pobledi na stolu.

»Kaj pa sploh Vas to briga?« zavpije nad njim. »Kdaj — kdaj ste govorili s Kristino?«

»Gotovo bo že tega več kot pol leta.«

Doktor strmi vanj.

»Pol leta? — Človek, kaj — kaj ste pa mogli potem govoriti o moji zaroki?«

»O Vaši zaroki seveda ne, gospod doktor! Moj Bog, jaz sem bil kriv. Nekoč sem se tako neumno vedel in Kristina mi je rekla —.«

»Kaj je rekla?«

»Samo eden je, ki ga ljubim in bi ga rada vzela, pa on nič ne misli na to, in to je —.«

»Kdo je to? Kdo? Kdo je ta capin?«

Kdo je ta ušveec?

»Vi! — Zal Vi, gospod doktor!«

Dr. Friedlieb gre počasi okrog mize in se usede na divan.

»Jaz?«

Več ne more govoriti.

»Da, Vi gospod doktor! In če bo zdaj zvedela Kristina, da ste se zaročili na potovanju, bo seveda — seveda zelo nesrečna; in ker je tako dobro, ljubko dekle, se mi smili.«

Dr. Friedlieb sedi tiho. Čisto tiho mrmra ali se kratko, pretrgano nasmeje. Medtem pa kaže s kazalcem izmenoma na Robertovo in svoje čelo. Končno postane resnejši.

Počasi in z veliko prisrčnostjo pravi:

»Robert, Vi ste bedaki!«

»To se pravi,« hitro doda, »vedno lepo nepristransko: jaz tudi. Glejte, tukaj je moj lepi »rimljan« v drobcih in dobro vino na Ivankinem prtu z lepimi kvačkami. Ker sva bedaka! Torej, Robert, zdaj Vam bom malo posvetil: Kristina, to je tista, s katero sem se zaročil.«

»Ah! Kristina? Ah! Pa ste rekli na potovanju?«

»Na potovanju! Na potu s postaje! Imel sem kovčeg in dežnik v rokah in še vse saje od lokomotive na obrazu.«

Majhne pomote naredi ljudi hitro zapupne med seboj, lahek intimen most zveže srce s srcem. Tako je bilo pri teh dveh, ki sta si ostala dozdaj skoro tuja.

Pri tretjem kozarcu vpraša dr. Friedlieb:

»Torej nespodobno ste se vedli nekoč proti Kristini? Navihani tiček ste! Kaj takega si pač ne bi mislil od tega poniglavca! Kaj se je pa zgodilo?«

Robertu šine kri v glavo.

»Gospod doktor, ne morem — nočem — prosim, pustite vlad.«

Doktor godrnja. Čez nekaj časa pravi:

»Si lahko mislim: Kristina je bila zelo prijazna z Vami, zato ste mislili, da je zaljubljena v Vas.«

Goddec je silno sram. Vstane.

»Gospod doktor, domov bi rad —.«

»Ne, ne, kajpa! Jaz sem namreč isto mislil. Da, glejte, človek se lahko moti. Če je bila n. pr. kdaj v vasi kaka vdova in sem se malo bolj pobrigal za njo, ker sem mislil, da je to moja sveta dolžnost, so mislile takoj stare škatle, da kaj nameravam. Z vdovami je to sploh vedno težavno, to strašno obtežujejo človeku socialno skrbstvo. Pa pridem na kaj drugega: Glejte, Robert, o najini zaroki ne ve razen Vas še nihče nič. Hartmann je bolan, moram dobiti dober trenutek, da mu povem, sicer se slednjajet preveč ustraši, ker sem vendar enindvajset let starejši. Gospe privoščim, kajti nji bi postal komaj dober prijatelj, tudi če bi bil sultan in bi vzel trideset njenih hčer. Toda ona bi šla in ropotala pred starim. Zato se moram zatajevati in jo z zaročeno šele pozneje jeziti. Bertold je bedak. Vsi družini ste torej samo Vi, ki mu morem to zaupati.«

Robert se malo nasmehe.

»Vsi družini pravite, gospod doktor?«

Friedlieb se nekoliko prestraši in sklene, da se ne bo izdal.

»No, tako mislim, Vi ste vendar nekako kot rejnec, ne ka knavaden hlapec. Saj morate Vi zdaj vso hišo pokonci držati. In Kristina, ona ravna z Vami vendar res kot z bratom.«

Goddec sedi pred doktorjem z rdečimi lici.

noviča ter več drugih generalov, policijska šefa dr. Cimermana iz Zagreba in dr. Guština iz Ljubljane, komandanta žandarmerije polk. Hurkajevića, zastopnike auto- in motociklističnih klubov iz Zagreba itd. Opazili smo tudi veliko število inozemcev.

Z ozirom na inozemstvo in na lego ter kakovost proge bi se morda priporočalo poizkusiti, da se razvije iz te prve vzorne prireditve vsakoletna internacionalna tekma.

Težkoatletične prireditve SK Slovana. — SK Slovan je priredil dne 23. in 24. t. m. dve težkoatletični prireditvi. Oba dneva je nastopil svetovnoznani atlet M. Matijević, ki se ga upravičeno priznava za najmočnejšega človeka na svetu. Njegova interesantna izvajanja so silno navdušila publiko, ki mu je po vsaki točki burno ploskala. Svojo izredno moč je M. Matijević dokazal zlasti, ko je držal 6 pivskih sodov, polnih vode, v zobeh in z njimi plesal kolo, zvijal ploščate železne palice v klopčič itd. Z udarci ob mišičevje na roki je zvijal železne palice. Le žal, da zaradi prema-

lega obiska ni razvil M. Matijević vsega onega svojega programa, ki mu je donesel v svetu slavo. Na svojih nastopih v drugih krajih je poleg tega, kar je pokazal v Ljubljani, dvigal mlinske kamne in z mlinskim kamnom vred držal 20 ljudi na prsih, zabijal je žebelje v hrastovo desko in jih potem izvlekel z dvema prstoma, trgal podkove in knjige s 1000 listi, v zobeh je zvijal železne traverze, 12 sodov, napolnjenih z vodo, je držal v zobeh, na glavi si je pustil razbiti skalo, težko 800 kg itd. Zlasti lepe točke je pokazal na svojih

nastopih na Reki in Crikvenici, kjer je lomil pivske steklenice kot papir, 4 konji mu niso raztegnili rok in v rokoborbi je premagal Ferdinanda Divari, ki je malo pred tem premagal Zaikina, kralja rokoborcev. — Kakor se čuje, priredi g. M. Matijević na jesen v Ljubljani še eno prireditev, na kateri razvije ves svoj svetovnoznani program. Upamo, da ga bo takrat publika obiskala v večjem številu. — V francoski rokoborbi je ostal par Tičar: Pipenbacher Dušan oba dneva neodločen. Oba rokoborca še daleč nista pokazala

tega, kar je občinstvo od niju pričakovalo in kar sta pokazala na prejšnjih prireditvah. Borba je bila unfair, zlasti od strani Pipenbacherja. V grško-rimski rokoborbi je premagal Koščinskiy Bardorferja, Banovec Miklavčiča. V boks je premagal Vavpotič Legata in drugi dan Veibl Valanta. Ta par je bil najlepši par dneva. — Akoravno nista bili obe prireditvi tako obiskani kot bi zaslužili, čestitamo SK Slovanu na uspehu. Njegova težkoatletična sekcija se lepo razvija in bo slejkoprej žela priznanje.

Schicht

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je že 60 let znano kot najboljšo in najizdatnejšo od vseh vrst pralnega mila.

Pravo samo s „Schicht“ imenom in znamko „Jelen“!

Inserirajte v »Slovenca«!

ŽAGARJA

ISCEM, ki je že na turbino delal in bi mogel takoj, ali pa vsaj kmalu vstopiti. — IV. STALZER, Crmošnje pri Semiču. 5085

TRGOVINA

z vsem inventarjem, na prometni točki na periferiji Ljubljane, se takoj proda. — Naslov v upravi pod 5091.

PERJE

kemično čiščeno, za pernice in blazine, kg Din 60.—, Belo gosje perje, skubljeno, kg Din 200.—, prima beli puh, kg Din 400.—, razposilja po povzetju

Josip Brozović

ZAGREB, Boškovičeva ulica št. 18. Lastna tvornica perja

PILARJA

(Turpijar — Feilbauer) kot delovodja za dobro idočo pilarno v Ljubljani se takoj sprejme. Ponudbe pod »Pilarna« št. 5080 na upravo. Revno, pa dobro vzgojeno

14 letno deklico

vzajem v vso oskrbo. Naslov v upravi pod 5083.

NAPRODAJ

DVA RUSKA HRTA

(Barzoi), izredno lepa, dolgodlak, samici z rodovnikom, zelo redka in plemenita pasma. Rišavy, Maribor, Mlinska 23. 5078

SPREJME SE

VEČ GOSPODOV

na dobro domačo hrano s 1. septembrom. Cena ugodna. Vpraša se Križevniška ulica št. 10, II. nadstropje.

SLUŽKINJO

pridno, pošteno, ki ima ljubezen do otrok, sprejmo v Spodnji Šiški, Kolodvorska cesta 160. Plača dobra.

PRODAM

komplet. električno napravo (dinamo, regulator, 1 km žice) za 80.000 K. Važno za napeljava elektrike v manjših krajih. — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 5095.

Siromašen akademik

bi instruiral pri krščanski družini za hrano ali mali honorar. Naslov pove uprava lista pod številko 5096.

V svrhu ženitve

se želi seznaniti 23 letni, dobro situirani gospod z dobrobrčno gospodično ali pa mlajšo vdovo. Ponudbe pod šifro »Dobro situiran« na upravo »Slovenca«. 5097

Delavnico

v mestu ISCEM v najem. Plačam dobro ali po dogovoru. — Ponudbe na upravo pod »Boljši obrtnik« 5092.

PRODAJALKA

išče službo, s stanovanjem in hrano v hiši; izučena v modni trgovini. Gre tudi v specerijsko trg. Nastop takoj. Ponudbe na upravo pod »TAKOJ« št. 5094.

SPREJMEM PRODAJALKO

manufakturstinjo, v trgovini z mešanim blagom. — PAVEL KUNSTEK, Sturje p. Ajdovščina. 5084

Prodajalo se bo

POSESTVO

proti večletnemu odplačilu dne 31. t. m. pop. v Vintrovcih št. 18. p. Sv. Urban pri Ptuj. Obstoja iz prvovrstnega vinograda, njive, sadonosnika, gozda, ter dveh lepih zidanih hiš. Zelo pripravnost za kakšno obrt ali upokojenca. — Cena 100.000 Din. Informacije daje V. Simonič, Strnišče. 5066

GATERISTA

k polnojarjeniku išče GLOBUS, konzervna tovarna d. d. na Vrhniki. Prednost imajo samci. Plača po dogovoru. Stanovanje da trdno. Nastop takoj. Reflektira se samo na prvovrstne moči, ki so delale v velikih obratih. 5023

HIŠA je naprodaj

v Trbovljah ob glavni cesti, pripravna za vsako obrt. — Naslov v upravi pod 5035.

Razpis.

Zaradi smrti organista Antona Stranjšak je razpisana služba mežnarja in organista pri župnijski cerkvi Sv. Ruperta nad Laškimi na Štajerskem. Prednost imajo taki, ki bi prevzeli tajništvo v dveh občinah, ki sta v župniji. Je stanovanje, gospodarsko poslopje, nekaj zemlje, trojna zbirka ter postranski zaslužki. — Prosilci se naj oglašijo pri župnijskem uradu v Senti Rupertu nad Laškimi. 4969

POSESTVO v Belgradu

NAPRODAJ

Nahaja se ob tramvajski progi Vojna akademija—Senjak. Veličina okoli 4000 kv. metrov. Hiše iz trpežnega materiala z 10 sobami in drugimi prostori, kopališče, vodovod, razsvetljava, telefon, terasa. Posestvo leži ob treh ulicah. Lep vrt, zimzelen, oddaljeno od prahu. Primerno za rodbino, sanatorij ali delavnice ozir. skladišča. Posestvo je nezadolženo, vsa kupnina se mora po pogodbi plačati v obrokih. — Interesenti naj se obrnejo na:

Direkcijo BIROJA REKLAMA v Belgradu, Knez Mihajlova ul. 11. 5025

Javna dražba.

V PETEK, dne 29. t. m. ob 8. uri dopoldne se bo na sodni dražbi v Slomškovi ulici št. 6 (avtogaraža Stupica)

prodajal avto

znamke Nekarsulm, 7/12 HP (vzključna cena Din 3330).

DIJAKE sprejme boljša rodbina v vso oskrbo. Dobro nadzorstvo. Naslov pri upravi »Slovenca« pod 5038

GOSPODINJA

ki je tudi

KUHARICA

ter zna voditi vse vrtnarske in poljske posle in se spozna v vsem, kar je potrebno za samostojno vodstvo gospodinjstva na graščini, se sprejme za takojšnji nastop. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko 5027.

Enonadstr HIŠA

z vrtom in zemljiščem se po jako ugodni ceni takoj proda. — Polzve se v Ljubljani. Opekarska cesta 10. 4182

OBVESTILO.

Obveščam slav. občinstvo, da sem zopet otvoril torbarsko delavnico s prvovrstnimi močmi. Izdelujem vsa v to stroko spadajoča dela. Vljudo se priporoča MIHAEL JAGER, Poljanska cesta 9.

Bogu Vsemogočnemu je dopadlo poklicati v lepše življenje našo ljubljeno soprogo, mamo in sestro

Frančiško Končan

ženo posestnika v Dravljah

danes po daljši, mukepolni bolezni, prevideno s sv. zakramenti. — Pogreb bo v petek zjutraj s sv. mašo v Dravljah. Dravljje, dne 27. avgusta 1924.

Ostali sorodniki.

Lesni strokovnjak

še v službi, z mnogoletno prakso na vodilnih mestih lesne trgovine, zmožen samost. vodstva v eksploataciji, produkciji in eksportu mehkega in trdega lesa, vešč tudi italijanščine, išče službo kot pisarniški ravnatelj ali višji knjigovodja.

Nastopi službo po dogovoru tudi takoj. — Cenj. ponudbe se prosijo pod šifro: »ITALIJANSKI TRG št. 5087« na upravo »Slovenca«.

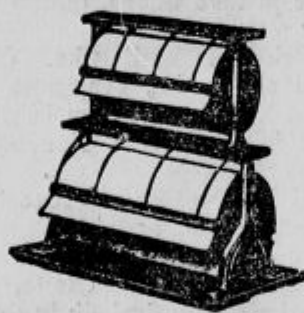
Na sejmišču paviljon I 381

Priporoča se

tovarna perila „Triglav“

Ljubljana, Kolodvorska ulica 8

Papir v rolah

z nat' snjeno firmo in reklamo

se dobiva pri

Pantić in drug

Beograd

Prometni zavod za premož d. d.

V LJUBLJANI

prodaja

PREMOG

IZ SLOVENSKEH PREMOGOVNIKOV vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah prem. govnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: Prometni zavod za premož d. d. V Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15. II.

DELA VSKI

(trapistovski)

SIR

v hlebih po ca. 1.50 in 4 kg nudijo p. n. trgovcem po ceni Din 15 za kg »ZDRUŽENE MLEKARNE« d. d. v Ljubljani. 5028

LEPO, ZRAČNO

STANOVANJE

v Sp. Šiški, obstoječe iz 2 parketnih sob, 2 balkonov in kuhinje z vodovodom, se zamenja za drugo večje stanovanje kjerkoli v Ljubljani, vsaj 3-4 sobe. Pisane ponudbe na upravo lista pod »ZAMENA«.

Drva

trboveljski

premog

M. Petrič

Ljubljana

Gospodstvska cesta 16

Telefon 343

M. HORVAT

modistka, Stari trg št. 21.

prodaja nakitene slamičke in prazne po lastni ceni; dalje bele klobuke, oblike, od 160 do 200 Din, dvobarvni 170 Din, različne druge barve pa po 150 Din. 4732

Automobilno zastopstvo

I. J. HEIDERSTEIN

Maribor, Gosposka ul. 20

Telefon 133

SREDI MARIBORA — med novim mostom in koroško železnico — je naprodaj

zemljišče,

ki meri 13.863 m² in se dá razdeliti na 17 krasnih stavbišč. — Oglasite se: Maribor, Magdalenski trg št. 3.

Sprejme se v stalno delo

več TESAČEV za izdelovanje bukovih hlodov.

(Schweller). — Več se poizve pri gosp. A. DOLŠEK, lesna trgovina — LITIJA.

VII. dunajski

mednarodni sejem od 1. do 14. septembra 1924

Najugodnejša prilika za vse stroke.

Največja izbira! Brezkonkurenčne cene!

Veliki uspeh dunajskega pomladnega sejma: 100.000 kupcev.

Velika godbena in glediška slavnost mesta Dunaja.

Pojasnila:

Wiener-Messe Wien VII.

kakor tudi vsa častna zastopstva,

v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4,

Josip Zidar, Dunajska cesta.

Zahvala.

Ob smrti naše ljubljene, nepozabne mamice, gospe

IVANE JAGER

se vsem za vsa izkazano sožalje in sočutje iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo pa dolžni preč. gosp. kanoniku Šiški za vodstvo pogreba, veleč. gosp. kanoniku Strojcu za tolažbo in g. dr. Kraju za požrtvovalen trud v času njene bolezni, pevskemu društvu »Ljubljana« za krasne žalostinke, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so našo drago mamo spremili v tako častnem številu na njeni zadnji poti.

Vsem za vse naša najgloblježa zahvala.

Ljubljana, dne 27. avgusta 1924.

ŽALUJOČI OSTALI.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico r. z. z o. z.

ki posluje v novopreurejenih prostorih

Meštni trg 6 v Ljubljani Meštni trg 6

Hranilne vloge in pa vloge na tekoči račun obrestuje po 8%

ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. — Večje vloge z odpovednim rokom pa obrestuje tudi višje po dogovoru.

Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poroštvu. Daje tudi trgovske kredite ter sprejema cesije in inkaso faktur.